

Qubad İbadoğlunun həbsi kima lazım idi?

Hürriyyət

№26 (3269) 25 İyul / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Abşeronda
Qarabağ qazisi
özünü yandırdı**

“Hürriyyət”in baş redaktoru həbs edildi

Məhkəmə Vüqar Məmmədovu qanunsuz olaraq 1 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etdi

**İran Zəngəzur dəhlizi
məsələsində “yumşalıb”?**

5

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

**“Zəngəzur dəhlizi
üzərində çox fəal
şəkildə çalışırıq”**

İlham Əliyev: “Biz dəhliz boyunca bir çox istehsal sahələrini yaratmağı planlaşdırırıq və sadəcə, tranzit ölkə olmaq istəmirik”

8

Cəmiyyət

**Mövlam Şixəliyev general
rütbasından məhrum edildi**

Sahib Ələkbərov və Yasin Məmmədovun isə “Vətən uğrunda” medalları əllərindən alındı

4

Baxış

**Makronun
səlibçi xisləti...**

Və yaxud ruslar atom bombası zamanı minlərlə hərbcinin məhv olmasını necə gizlətdi...

9

Region

**“Vaqner” Polşaya
hücuma hazırlaşır**

Priqojinin şirkəti yenidən məhbusları yığmağa başlayıb

10

Cəmiyyət

**Azərbaycanda
FETÖ üzvləri barəsində
həbs qərarı verildi**

Aralarında təşkilatın keçmiş rəhbərləri də var...

4

Ölkə

**“Narkotik yeniyetmələrdə
beyinin strukturunu dəyişir”**

Asif Kəngərli: “Yeniyetmə yaşlarda narkotik istifadəçiliyi “gedər-gəlməz” yoldur”

7

Cəmiyyət

**Qubad İbadoğlu
həbs olundu**

Partiya sədri barəsində 3 ay 26 gün müddətinə azadlıq məhrumetmə cəzası çıxarıldı

4

**Avropada narkotik
istifadəsinin ləqəlləşdirilməsi**

“Narkoklublar”ın fəaliyyətinə “yaşıl işıq” yandırılması bu ölkələrə nə qazandıracaq?

Narkotik problemi ilə üz-üzə qalmış ölkələr özlərinə məxsus tərzdə vəziyyətdən çıxış yolları axtarırlar. Onlardan bəziləri bu problemin həllini narkotik istifadəsini ləqəlləşdirməkdə görür. Əsasən də Avropa dövlətləri bu sahədə xeyli yol qət ediblər. Onlardan bəziləri hətta narkotiki şəxsi istifadə məqsədi ilə əkməyə və saxlamağa da icazə veriblər...

13

Aktual

Hüquq

**Yasamal Məhkəməsinin
sədri yuxarı instansiyaların
qərarını saymır**

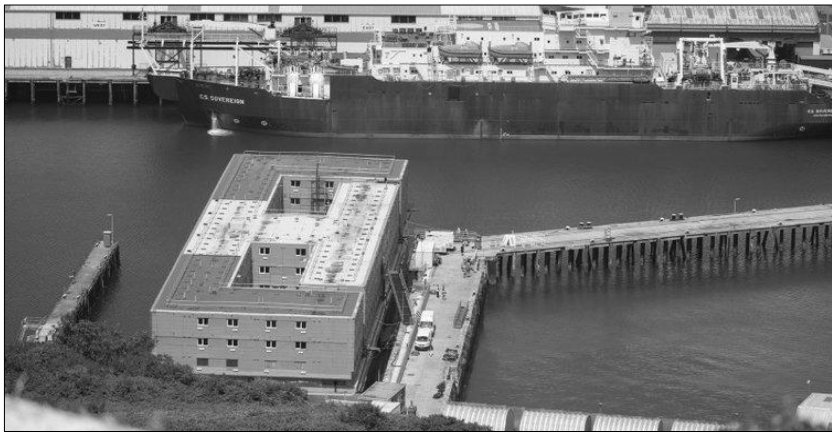
Hakim Vahid Hacıyev Apellyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmənin qərarlarını “sorgu-sual” etdirir...

Nərimanov rayonu, Əlyar Əliyev küçəsi, 14 B ünvanında yaşayan Qarayev Müsadif Mürvət oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi yazır ki, Yssamal rayon məhkəməsinin hakimi Vahid Hacıyev Apellyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmənin qərarlarını qəbul etmir...

6

Böyük Britaniyada “üzən həbsxana” skandalı

500 nəfər 18 ay burada qalacaq...

500 miqrantın ən azı 18 ay qalacağı “Bibby Stockholm” gəmisi Dorset sahilindəki Portlend limanına yanaşib.

Bu hadisədən sonra Böyük Britaniya hökumətinin mübahisəli immiqrasiya siyasəti yenidən gündəmə gə-

lib. Portlend adasının sakinləri və insan haqları təşkilatları sözügedən gəmini “üzən həbsxana” adlandıraraq, hökumətin immiqrasiya siyasətinə etiraz ediblər.

Britaniya hökuməti elan edib ki, 222 otaqlı gəmidə yerləşdiriləcək insanlar yalnız bu ölkəyə qanunsuz da-

xil olmuş 18-65 yaş arası kişilərdən ibarət olacaq. 50 nəfərlik ilk qrupun yaxın həftələrdə gəmiyə yerləşdiriləcəyi gözlənilir. Britaniya hökumətinin açıqlamalarına görə, hazırda ölkə daxilində otellərdə təxminən 51 min miqrant var və bu, onlara gündəlik 6 milyon funt-sterlinqə başa gəlir.

Qeyd edək ki, miqrantları dəstəkləyən qeyri-hökumət təşkilatları bunun “qeyri-insani” olduğunu bildiriblər. Xatırladaq ki, Böyük Britaniya hökuməti qanunsuz miqrasiyanın qarşısını almaq üçün ötən ay bu barədə qanun layihəsini irəli sürüb. Qanun layihəsi qəbul olunacağı təqdirdə ölkəyə daxil olan qanunsuz miqrantlar sığınacaq tələb edə bilməyəcək və qısa müddət ərzində deportasiya olunacaqlar.

Deportasiya olunanlar təhlükəsiz olduğu halda öz ölkələrinə, əks halda təhlükəsiz hesab edilən üçüncü ölkəyə göndəriləcəklər.

Əyləncə səhifəsi

Əmrəhin oğlu evləndi, atası toya getmədi

Türkiyəli müğənni Əmrəhin oğlu Tayfun Ərdoğan evləndi. Türkiyə mediası xəbər verir ki, Əmrəhin illərlə kəsümlü olduğu oğlu yanvarda nişanlandığı Eda İrəplə ailə həyatı qurub.

Tayfun Ərdoğanın nikah mərasimində yaxın dostları, həmçinin aktyor Nuri Alço da iştirak edib. Məclisdə çıxış edən aktyor deyib: “Hər zaman Tayfunun yanında olacağıma söz verirəm. Onu təbrik edir, xoşbəxtlik arzulayıram”. Qeyd edək ki, Əmrəhin oğlunun toy məclisinə getməyib və sosial şəbəkələrdə mövzu ilə bağlı heç bir paylaşım etməyib. Onlar illərdir ki, görüşmülər.

Donuz canlı yayımda jurnalistə hücum etdi

Amerikada canlı yayıma çıxan bir jurnalistə donuz hücum edib. Lent.az xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, media əməkdaşı izləyicilərə Kineti kəndində baş verən daşqınlar haqqında məlumat verib. Ancaq bu zaman bir donuz ona hücum edib.

Müxbir baş verən hadisədən şikayətlənib. O bildirib ki, donuz səhərdən onların bütün çəkiliş qrupunu təqib edib. Daha sonra isə öz aqressivliyini nümayiş etdirib. Mantikos adlı jurnalist efirdə olarkən “Bağışlayın, dözə bilmirəm, çünki o, məni dişləyir”, - deyərək yayımı dayandıraraq.

Siyasətçinin çıxış zamanı şalvarı düşdü

Meksikada gülməli hadisə baş verib. Lent.az xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, yerli məmurlardan biri Xavyer Borreko ictimai tədbirdə çıxış edərkən şalvarı düşüb.

Həmin anları tamaşaçılar lentə alıb. Məmur əvvəlcə utansa da, dərhal əylənərək şalvarını qaldırıb. Siyasətçi hər kəsdən üzr istəyib və sonra çıxışını yekunlaşdırıb. Görüntülər sosial şəbəkələrdə gündəm olub.

Uşağın qopan başını yerinə tikdilər

İsraildə tibb elmində nadir görülən əməliyyatlardan biri uğurlu nəticələndi. Lent.az-ın xarici mediaya istinadən xəbərinə görə, cərrahlar ağır yol qəzasında başı bədənindən ayrılan 12 yaşlı fələstinli uşağın başını yerinə tikə biliblər.

Süleyman Həsənin bu əməliyyatdan sonra hərəkətsiz qalacağı düşünülse də, o artıq ayağa qalxa bilib və hərəkət funksiyaları bərpa olunub.

Fələstinli Süleyman Həsən velosiped sürərkən maşın altında qalıb. Hadisə nəticəsində başın boyundan daxili qopması faktı qeydə alınıb. Fiziki olaraq oğlanın başı bədənindən ayrılıb görünür. Cərrah Oxad Eynav bir neçə saat davam edən əməliyyatdan sonra uşağın həyatını xilas edə və adını tibb tarixinə qızıl həflərlə yazdırmağa imkan verib.

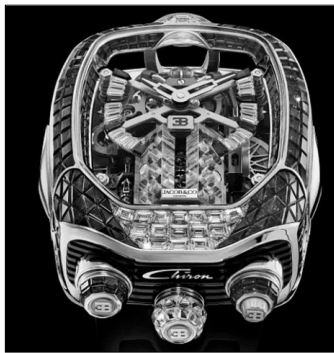
“Bugatti”dən 1 milyon dollarlıq qol saati

“Bugatti” yeni üslubda qol saatını təqdim edib. Lent.az xəbər verir ki, yeni saatin qiyməti 1 milyon dollardır. Bildirilir ki, saat Fransa bayrağının rənglərində qiymətli daşlarla qeyri-adi dizayn edilib. Siferblatda məşhur “W16” mühərrikinin miniatur versiyası var.

Aksessuar 148 mavi sapfir, 45 ağ brilyant və 149 yaqut ilə təchiz edilib. Dial sapfir və yaqut saat markerləri ilə bəzədilib, dəqiqə izi isə tamamilə brilyantdan hazırlanıb. O 578 komponentdən ibarətdir.

Onlar suya davamlıdır və 30 metrə qədər dərinlikdə işləyə bilirlər.

Saati yalnız “Bugatti Chiron” hiperkarının sahibləri ala bilər.

İlon Mask “Twitter”in adını dəyişir

“Twitter”in CEO-su İlon gələcək loqo dizaynını da izləyiciləri ilə paylaşdı. Bu dizayn qara fonda işlənmiş ‘X’ işarəsini təmsil edir. Bununla belə, o, bu dizaynın son versiya olmadığını bildirərək, başqa dəyişikliklərin də olacağını vurğulayıb. Məlumatla görə, izləyicilər bu dəyişikliklərdən qətiyyənlə razı deyillər.

Milyarder İlon Mask bu dəfə “Twitter”in adını dəyişəcəyini açıqlayıb. Hurriyyet.az xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, Mask təbriqin adını “X” qoyacağını, həmçinin platformanın loqotipindəki quş simvolunu da götürəcəyini bildirib.

Bununla bağlı o, şəxsi “Twitter” hesabında məlumat yayıb. “Çox yaxında “Twitter” adı və tədricən bütün quş ikonaları ilə vidalaşacağıq”, - Mask yazıb.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

“Hürriyyət” qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və “Futbol+ servis”

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Xaçmazda 58 yaşlı kişi intihar edib

Xaçmazın Əhmədoba kəndində intihar hadisəsi baş verib. "Report"-un Şimal bürosunun məlumatına görə, rayon sakini, 1965-ci il təvəllüdü Kərimov İlham Xanbaba oğlu özünü asaraq intihar edib.

Onun meyiti müayinə olunması üçün Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Xaçmaz rayon şöbəsinə təhvil verilib.

Hadisə ilə bağlı araşdırma aparılır.

Keçmiş məhkum 3 kiloqram narkotiklə yaxalandı

İsmayilli Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən keçirilən əməliyyat nəticəsində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan keçmiş məhkum saxlanılıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin Şəki regional qrupundan Stopnarkotik.az-a bildirilib ki, keçirilən əməliyyat zamanı İsmayilli şəhər sakini, əvvəllər də eyni əmələ görə məhkum olunmuş Şafiq Talıbov şübhəli şəxs kimi saxlanılıb. Onun yaşadığı ünvana baxış keçirilən zaman selofan torbada ümumi çəkisi 3 kiloqramdan artıq narkotik vasitə - qurudulmuş mariyuana aşkar edilərək götürülüb.

Faktla bağlı İsmayilli Rayon Polis Şöbəsinə cinayət işi başlanılıb, Ş.Talıbov barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Abşeronda Qarabağ qazisi özünü yandırdı

Abşeron rayonunda intihar hadisəsi baş verib. Hadisə Məhəmmədi qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə sakini, 33 yaşlı Nizaməddin İbadov yaşadığı evin qarşısında

üzərinə benzin tökərək özünü yandırdı.

Ağır vəziyyətdə xəstəxanaya çatdırılan N.İbadovun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Məlumatla görə, N.İbadov İkinci Qarabağ müharibəsi qazisidir. O, Suqovuşanın, Hadrutun, Füzulinin, Cəbrayılın və Kəlbəcərin işğaldan azad olunmasına görə medalları ilə təltif olunub.

N.İbadov müharibədən sonra ruhi xəstəliyə tutulubmuş. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli, Aydın Xanəliyev, Piriş Qaraoğlu, Sultan Quliyev görkəmli alim Teymur Kərimliyə Tahirova Sənubar Həsən qızının vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli, Piriş Qaraoğlu, Əmir Şahbuzlu, Sultan Quliyev Ordubad rayonunun Tivi kəndində yaşayan Səfərovlar və Hüseynovlar ailəsinə Zərnişan xanımın vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli, Aydın Xanəliyev, Piriş Qaraoğlu, Sultan Quliyev, Əmir Şahbuzlu Ordubad rayonunun Tivi kəndində yaşayan Süleyman İsmayilovun qayını Akif müəllimin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

“Hürriyyət”in baş redaktoru həbs edildi

Məhkəmə Vüqar Məmmədovu qanunsuz olaraq 1 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etdi

“Hürriyyət” qəzetinin, eləcə də eyniadlı “Hurriyyet TV” və Hurriyyet.az saytının baş redaktoru Vüqar Məmmədov Nərimanov Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 1 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, dünən günorta saatlarında Vüqar Məmmədov və istifadədə olan polkovnik, hərbi ekspert Elnur Məmmədov “Hurriyyet TV”-dəki çıxışları ilə əlaqədar olaraq Baş Prokurorluğa dəvət olunub. Hər ikisi müstəntiqin dəvətini qəbul edərək Baş Prokurorluğa gedib və orada ifadə veriblər. Bundan sonra V.Məmmədov və E.Məmmədov polis maşınına mindirilərək, Nərimanov Rayon Məhkəməsinə aparılıblar.

Qeyd edək ki, baş redaktorun və polkovnikin hansı məhkəməyə aparıl-

dığı ilk öncə gizli saxlanılıb. Belə ki, onların gah Binəqədi Rayon Məhkə-

məsinə, gah da Nərimanov Rayon Məhkəməsinə aparıldığı bildirilib. Ancaq hər iki məhkəmə deyilən informasiyanı təkrar edib. Saatlar sonra isə Nərimanov Rayon Məhkəməsinə hakim Vüsal Qurbanovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə V.Məmmədov qanunsuz və əsassız olaraq, Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 388.1.1.1-ci maddəsi ilə (Informasiyadan istifadə edilməsi, onun yayılması və mühafizə edilməsi qaydaları əleyhinə olan inzibati xətlər) 1 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Hazırladı: KƏNAN

P.S. Vüqar Məmmədovun həbsinin gerçək səbəbləri barədə bu gün Hurriyyet.az saytında daha ətraflı məlumat verəcəyik.

Azərbaycanda silah zavodunda partlayış

Hadisə nəticəsində ölənlər və xəsarət alan olub

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Şirvan şəhərində yerləşən zavodunda sursat partlayışı olub.

Hadisə dünən saat 11.30 radələrində qeydə alınıb. Yığma sexində sursatın partlaması nəticəsində bir nəfər işçi ölüb. Bir işçi müxtəlif xəsarətlərlə Şirvan Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin informasiya texnologiyaları şöbəsinin müdiri Yaşar İsakov APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, bu gün saat 12 radələrində nazirliyin "Şirvan Araz zavodu" MMC-də partlayış baş

verib. Nəticədə bir nəfər vəfat edib, bir nəfər isə əlindən xəsarət alıb.

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Şirvandakı zavodunda sursat partlaması nəticəsində ölənlər və xəsarət alan

şəxslərin kimliyi də bilinib. APA-nın əldə etdiyi xəbərə görə, ölənlər Şirvan sakini, 1966-cı il təvəllüdü Əhmədov Mehman Həsən oğludur. Xəsarət alan şəxsin Şirvan sakini, 1970-ci il təvəllüdü Şəkerova Səbinə Elyas qızı olduğu bildirilir.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən bildirilib ki, faktla bağlı Şirvan şəhər prokurorluğunda araşdırma aparılır. Hazırda hadisə yeri şəhər prokurorluğunun əməkdaşları və prokuror-kriminalist tərəfindən müayinə olunur.

KƏNAN

Salyanda narkotik ticarəti ilə məşğul olan şəxslər saxlanıldı

Salyan Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və narkotik tərkibli bitkilərin kultivasiyası ilə məşğul olan şəxslərin ifşa olunaraq məsuliyyətə cəlb edilməsi istiqamətində uğurlu əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

DİN-in Mətbuat Xidmətinin Şirvan regional qrupundan verilən məlumata görə, rayon ərazisində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin və satışının qarşısının alınması istiqamətində şöbə əməkdaşları

tərəfindən keçirilən əməliyyat tədbirləri zamanı Arbatan kənd sakini, əvvəllər də eyni əmələ görə məhkumluq həyatı yaşamış Elnur Bağirov saxlanılıb.

Onun məxsus fərdi yaşayış evinə keçirilən baxış zamanı oradan 338 qrama yaxın heroin, metamfetamin, 1 kiloqramdan artıq mariyuana və 1 ədəd elektron tərəzi aşkar olunaraq götürülüb.

Şöbə əməkdaşları tərəfindən keçirilən digər bir əməliyyat tədbiri zamanı isə narkotik tərkibli bitkilərin kultivasiyası ilə məşğul olmaqda şübhəli bilinen Qaraçala qəsəbə sakini Rəhil Kərimov saxlanılıb. Onun yaşadığı ünvana keçirilən baxış zamanı həyətə sahədən xüsusi aqroteknika qaydada qulluq edilərək yetişdirilən 8 ədəd çətinə kolu aşkarlanaraq maddi sübut kimi götürülüb.

Hər iki faktla bağlı Salyan RPŞ-nin İstintaq Bölməsində cinayət işi başlanılıb, araşdırmalar davam etdirilir.

Aazyaşlını vuraraq hadisə yerindən qaçan moped sürücüsü

Bir müddət əvvəl Hövsan qəsəbəsində azyaşlı qızı vuraraq hadisə yerindən qaçan moped sürücüsü saxlanılıb. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyi məlumat yayıb.

Belə ki, Suraxanı rayonu Hövsan qəsəbəsi, Rəfət Abdullayev küçəsində naməlum şəxs idarə etdiyi mopedlə yolu keçən azyaşlı qızı vurub. Hadisədən sonra mopedin sürücüsü uşağa heç bir yardım göstərmədən hadisə yerindən uzaqlaşdı. Qəzadan sonra ağır xəsarət alan azyaşlının həyatı edilən tibbi müdaxilədən sonra xilas edilib. Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşlarının həyat keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qəzanı törədən mopedin sürücüsü, əvvəllər məhkum olunmuş Aydın Mahmudov saxlanılaraq istintaqa təqdim edilib. O, ifadəsində kuryer şirkətlərindən birində işlədiyini və qəzadan sonra polisdən yayınmaq məqsədi ilə idarə etdiyi mopedi satdığını bildirib.

Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Qubad İbadoğlunun həbsi kima lazım idi?

Və yaxud partiya sədrinin həbsində ruspərəst məmurların nə kimi rolu olub?

Dünən ölkə mediasında Azərbaycan Demokratiya və Rifah Partiyasının sədri Qubad İbadoğlunun FETÖ ilə bağlantılarda şübhəli olması səbəbi ilə həbs edilməsi məlumatı paylaşıldı. Eyni zamanda, FETÖ-nün Azərbaycandakı keçmiş rəhbərlərindən olan Döyrüş Cəfərov, təşkilatın maliyyə işlərinə cavabdeh olan Gümrəh Əbdürəhmanov, "Yurd" mərkəzinin direktoru Ruslan Əliyev və təşkilati işlərə cavabdeh şəxs olan Anar Əliyev barəsində həbs qərarı verildi.

Qubad İbadoğlunun saxlanma məlumatında qeyd olunur ki, "ADR sədri tez-tez ABŞ-nin Pensilvaniya ştatına səfər edib, Fətlah Gülənlə çoxsaylı görüşləri olub...". Əlbəttə, bu məlumatın nə qədər həqiqətə uyğun olub-olmadığı belli deyil. Əslində, Qubad İbadoğlunun məhz FETÖ ilə bağlantıda olması haqda iddialar da əsaslı deyil. Çünki FETÖ ilə bağlantılara qalsa, bu seqmentdə Azərbaycan hakimiyyətində "pa-paq altında yatan" FETÖ-çuların kimliyi çoxlarına bellidir. Hətta, Azərbaycanda rəsmi qurumlarda olduğu kimi, media sektorunda da hazırda FETÖ ilə əlaqəli şəxslərin olduğu iddia edilir...

Rəsmi açıqlamada bildirilir ki, Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyi Türkiyənin Daxili İşlər Nazirliyindən daxil olan məlumat əsasında ölkəmizdə FETÖ ilə əlaqəli olan şəxslərə qarşı əməliyyat tədbirləri keçirib...

Öncə onu qeyd edək ki, bu yazıda qətiyyənin kiminsə tərəfini saxlamaq, ya da kiməsi ittiham etmək fikrimiz yoxdur, bundan tam uzağıq. Bəs, həqiqətəmə Qubad İbadoğlunun FETÖ-çu olmaq ehtimalı var, varsa bu ehtimal nə qədərdir?

Ondan başlayaq ki, İbadoğlu anti-Rusiya mövqeyi olan siyasi kimliyə malikdir. Azərbaycan Demokratiya və Rifah (ADR) Partiyasının "Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası arasında mütəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə"yə dair Mövqe Sənədi bunu görmək üçün yetərlidir. Sənəddə deyilir:

"ADR Partiyası 22.02.2022-ci il tarixdə Moskvada Rusiya Federasiyası Prezidenti V.Putin və Azərbaycan Respublikası Prezidenti İ.Əliyev tərəfindən imzalanmış "Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası arasında mütəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə"ni (bundan sonra Bəyannamə) Azərbaycanın xarici siyasət, təhlükəsizlik, iqtisadi və hərbi münasibətlərlə bağlı müstəqil dövlət siyasəti yeritməsinə baryerlər yaranan, Rusiyanın maraqlarına xidmət edən, Şuşa Bəyannaməsinə qarşı olan, Ukrayna böhranı ilə bağlı yaranmış beynəlxalq situasiyada ölkəmizə utanc gətirən sənəd kimi qiymətləndirir.

Bütün tərəqqipərvər və demokratik Qərbin Ukraynanın müdafiəsində olduğu bir zamanda Azərbaycanın təcavüzkar Rusiyaya dəstək verməsi, onun aciz mütəfiqinə çevrilməsi faktı ciddi narahatlıq yaradır".

Əlbəttə, Rusiyanın "nə mal olduğunu" bilməyən yoxdur. O da məlumdur ki, Azərbaycan bu sənəddə vurğulandığı kimi, təcavüzkar Rusiyaya dəstək vermir, onun aciz mütəfiqinə çevrilir. Azərbaycan Türkiyə ilə birgə Rusiyanın Cənubi Qafqazdan çıxarılması tendensiyasını aparmaqla yanaşı, Kremlin işğalçı xarakterindən qaynaqlanan azğın tamahından siqortalanır ki, bu da siyasi gedişdir. Eyni zamanda, Azərbaycanın Ukraynaya hansı yardımları etdiyini də bilməyən yoxdur.

Deməli, Azərbaycan sadəcə özünü qoruyur. Çünki vaxtilə Gürcüstana yardım vədləri verən Qərbin 2008-ci ildə Rusiyanın hücumunun qarşısını almadığını hamımız bilir. Elə indi də Rusiya-Ukrayna müharibəsində Qərbin öz maraqlarından çıxış etdiyini görürük. Odur ki, Azərbaycan dövləti heç kimin diqtəsilə oturub-durmur, öz maraqları istiqamətində siyasi gedişlərlə təhlükəsizliyini təmin edir. Eyni zamanda da Qərbin əsas enerji təminatçısına çevrilib. Qərbin, ya da hansısa tərəfin diqtəsinin nələrə səbəb olduğu ortadadır.

Qubad İbadoğlunun rəhbərlik etdiyi partiyanın bəynatında daha sonra əlavə edilir: "ADR Partiyası bu Bəyannamədə, ölkələrdən birinin fikrincə, sülhə təhlükə yarada bilən, sülhü pozan və ya tərəflərdən birinin təhlükəsizlik maraqlarına təsir edən vəziyyət yarandığı, eləcə də bu cür vəziyyətin yaranması təhdidi olduğu təqdirdə onun nizamlanması məqsədilə təxirəsalınmaz məsləhətləşmələrin aparılmasının, eləcə də Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublika-

ası öz ərazilərində təşkilatların və şəxslərin digər tərəfin dövlət suverenliyinə, müstəqilliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlmiş fəaliyyətinin qarşısını qətiyyətli surətdə alınmasının ifadə edilməsini, Qa-

Daha bir nüans. 2022-ci ilin aprelin 12-də İbadoğlunun rəhbəri olduğu Azərbaycan Demokratiya və Rifah Partiyası Rusiya səfirliyi qarşısında "Ukraynada müharibəni dayandırın!", "Hərbi cinayətləri dayandırın!", "Buca və Ukraynanın digər yerlərində kütləvi qətlər törədən Rusiya hərbiçiləri sülhməramlı ola bilməz!", "Rusiya ordusu Qarabağdan çıxarılmalıdır!" şüarları altında mitinq keçirəcəklərini açıqladı. Amma həmin vaxt mitinq dağıldı.

zaxistan təcrübəsinin acı nəticələrini nəzərə alaraq, Rusiyanın Azərbaycana qoşun yeritməsinə şəraitin yaradılması və dövlət suverenliyinin məhdudlaşdırılması kimi qiymətləndirir. ADR Partiyası bu Bəyannamənin 8-ci bəndində Azərbaycan tərəfinin 2020-ci ilin noyabr ayında regionda atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılmasında Rusiya Federasiyasının vasitəçilik rolunu yüksək qiymətləndirməsi Rusiyanın "sülhməramlı" adı altında Dağlıq Qarabağı işğal etməsinə haqq qazandırılması kimi dəyərləndirir". Əlbəttə, burada Azərbaycan dövlətinin 2020-ci ilin noyabr ayında regionda atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılmasında Rusiyanın vasitəçilik rolunu yüksək qiymətləndirməsi, Rusiyanın "sülhməramlı" adı altında Dağlıq Qarabağı işğal etməsi haqda fikirlər absurddur. Hər kəsə bellidir ki, Rusiya müharibənin bizim qələbəmizlə tam yekunlaşmasını pozdu, "təkrimizə çomaq soxdu". Nə də Azərbaycan Rusiyanın "sülhməramlı" adı altında Qarabağın bir qismini hələ işğalda saxlamasına göz yummur. Fəqət, dövlətimiz öz təsir gücü çərçivəsində Rusiyaya müqavimət göstərir. Yəni bu ifadə-

lər Rusiyanın dövlət kimi mahiyyətindən xəbərdar olan siyasi quruma və onun rəhbərinə yaraşmır.

Əlbəttə, İbadoğlunun ABŞ-da fəaliyyət göstərməsi bu ehtimalı irəli sürməyə əsas ola bilər ki, o, siyasi fiqur kimi ABŞ tərəfindən dəstəklənir. Amma ABŞ tərəfindən dəstəklənmək üçün FETÖ-çu olmaq mütləq deyil və bu, onu FETÖ-çu ittihamı ilə saxlamağa da əsas vermir. Əgər Qubad İbadoğlu ABŞ tərəfindən dəstəklənən siyasi fiqurdursa, onun "vurulması" Vaşinqtonun Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini kövrükləyə bilər, bu, kimə sərf edir? Təbii ki, Rusiya və İran başda olmaqla, bizi sevməyən ölkələrə!

Daha bir nüans. 2022-ci ilin aprelin 12-də İbadoğlunun rəhbəri ol-

teji maraqlarını cari hakimiyyət maraqlarına qurban vermək xəyanətdir, bu, bizə çox baha başa gələ bilər. Belə olan halda da son günlər baş verənlərə laqeyd qalmaq olmaz, doğru olanları acı olsa da xalqa demək və əhalini dözümlü məlumatlandırmaq lazımdır".

Buradan da bir daha görünür ki, partiya lideri anti-Rusiya və Qərbyonlu siyasi fiqur FETÖ ilə "işbirliyində" şərləyib, əvvəlcədən də 4 nəfər FETÖ-çunu saxlayıb, İbadoğlunu da onlara "yamaq etmək" kimə lazım idi? Fikrimizcə, bu, Azərbaycan hakimiyyətindəki Qərb tərəfdarlarına, o cümlədən də Prezident İlham Əliyevə gərəklidir deyildi. Belə aydın olur ki, bu iki qonşumuz Azərbaycanla Qərbin işbirliyini həzm edə bilmədiklərindən, ölkə daxilindəki İran və Rusiyaya casusluq edən "qaranlıq əllər"ə "start" komandası verildir və dövlətə hansısa məqamda pozitiv perspektivlər vəd edə biləcək siyasi fiqurun həbsinə nail oldular. Burada da hakimiyyətin içindəki "sapı özümüzə olan baltalar"ın araqarışdırılmasını və Azərbaycanı siyasi xaos yaratmaqla Bakının geosiyasi-geoiqtisadi müstəvidə təklənməsini, Rusiyanın güünə düşməsində, Rusiyadan qopma bilməməsində maraqlı olan, bunda alət rolunu oynayan "maşa"ları ortaya çıxarmaq lazımdır.

Eləcə də Qubad İbadoğlunun saxlanmasını Rusiyanın ölkə hakimiyyətinin içində bəslədiyi rusmeylli "maşa"ların "vurulması"na qarşı "əvəzə əvəz" reaksiyası kimi də qiymətləndirmək olar. Başqa sözlə, bu, Qərblə əməkdaşlıq rəlsələrinə düşən Azərbaycan dövlətinə və onun dövlət başçısına qarşı aşkar SABOTAJDIR. İndi növbə ona gəlir ki, "Azərbaycanda rus maraqlarını kimlər təmsil edir" sualına aydınlıq gətirilsin və dosyalar masanın üzərində açıqlansın, tədbir görülsün. Yəni 2019-cu ildə start verilən "təmizləmə işləri" başa çatdırılsın.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

Azərbaycanda FETÖ üzvləri barəsində həbs qərarı verildi

Aralarında təşkilatın keçmiş rəhbərləri də var...

FETÖ-nün Azərbaycan-dakı keçmiş rəhbərlərindən olan Döyrüş Cəfərov, təşkilatın maliyyə işlərinə cavabdeh olan Gümrah Əbdürəhmanov, "Yurd" mərkəzinin direktoru Ruslan Əliyev və təşkilati işlərə cavabdeh şəxs Anar Əliyev barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

APA xəbər verir ki, təqsirləndirilən şəxslər barəsində Nərimanov rayon Məhkəməsinə müstəntiqin verdiyi vəsatətlərə baxılıb.

Məhkəmə vəsatətləri təmin edib və onların hər biri barəsində 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçib.

Onlara Cinayət Məcəlləsinin 204.3.1 (saxta pul və ya qiymətli kağızlar hazırlama, əldə etmə və ya satma müdaxilə dəstə tərəfindən törədildikdə) maddəsi ilə ittiham verilib və təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb ediliblər.

Saxlanılardan "Yurd" mərkəzinin direktoru Ruslan Əliyev Bakı Mühəndislik Universitetin müəllimidir.

Mövlam Şixəliyev general rütbəsindən məhrum edildi

Sahib Ələkbərov və Yasin Məmmədovun isə "Vətən uğrunda" medalları əllərindən alındı

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Mövlam Şixəliyevin, Sahib Ələkbərovun və Yasin Məmmədovun ali hərbi rütbədən və dövlət təltiflərindən məhrum edilməsi

haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncam Mövlam Məmmədismayıl oğlu Şixəliyevin, Sahib Yunus oğlu Ələkbərovun və Yasin Seyfulla oğlu Məmmədovun ağır və xüsusilə ağır cinayətlər törətdiklərinə görə məhkum olunmaları barədə məhkəmə hökmünün qanuni qüvvəyə minməsi və Bakı Hərbi Məhkəməsinin təqdimatları əsas götürülərək imzalanıb.

Sərəncama əsasən, Mövlam Məmmədismayıl oğlu Şixəliyev general-mayor ali hərbi rütbəsindən, 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordenindən, "Vətən uğrunda" və "Hərbi xidmətlərə görə" medallarından məhrum edilib.

Sahib Yunus oğlu Ələkbərov və Yasin Seyfulla oğlu Məmmədov "Vətən uğrunda" medalından məhrum ediliblər.

Bu sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

KƏNAN

Sırağün axşam saatlarında saxlanılan Azərbaycan Demokratiya və Rifah (ADR) Partiyasının sədri Qubad İbadoğlu barəsində həbs qəti imkan tədbiri seçilmək üçün dünən Nərimanov Rayon Məhkəməsinə gətirilib.

Qubad İbadoğlu həbs olundu

Partiya sədri barəsində 3 ay 26 gün müddətinə azadlıq məhrumetmə cəzası çıxarıldı

Vəkil Zibeydə Sadıqovanın sözlərinə görə, prosesdə istintaq orqanının təqdimatına baxılıb və Q.İbadoğlu barəsində məhkəmə qərarı elan olunub.

Məhkəmənin qərarı ilə onun barəsində 3 ay 26 gün həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Qeyd edək ki, "Turan"-ın məlumatına görə, istintaq Qubad İbadoğluna qarşı ittihamı ağırlaşdırıb.

Belə ki, Qubad İbadoğluna qarşı Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 204.1-ci (satış məqsədilə istehsal, habelə saxta pul və ya xarici valyutanın alınması və ya satılması) maddəsilə irəli sürülmüş ittihamı 204.3.1-ci maddəyə (eyni hərəkətlər müdaxilə qrup tərəfindən törədildikdə) tövsif edərək ağırlaşdırıb.

Bu məlumatı vəkil Zibeydə Sadıqova da təsdiq edib. Bildirib ki, əgər 204.1-ci maddə üzrə İbadoğlunu 5 ildən 7 ilədək azadlıqdan məhrum olunma təhlükəsi gözləyirdisə, 204.3.1-ci maddə üzrə 8 ildən 12 ilədək azadlıqdan məhrum olunma təhlükəsi gözləyir.

Məlumat üçün bildirək ki, Qubad İbadoğlu FETÖ üzvü olmaqda ittiham edilən Anar Əliyevin şikayəti əsasında saxlanılıb. Əliyev siyasətçinin "ona dollar verdiyini" bildirib.

Vəkil Zibeydə Sadıqova deyib ki, İbadoğlu barəsində səslənən iddiaları rədd edir.

"O, deyib ki, Anar Əliyev kimi adamı, ümumiyyətlə, tanımır", - vəkil qeyd edib.

Vəkil dəqiqləşdirib ki, axtarış İbadoğlunun ofisində və yaşamadığı mənzildə aparılıb.

Mənzildə 40 min dollar pul tapılıb. Lakin İbadoğlu pulun ona aid olmadığını bildirib, axtarışın aparıldığı mənzil isə sadəcə, onun adına rəsmiləşdirilib.

"Qubad İbadoğlu uzun müddətdir Azərbaycanda yaşamır. O, ölkəyə yeni gəlib. Bu pulların Qubad İbadoğluya aidliyi yoxdur. Biz etiraz etdik və iradlarımızı protokolda yazdıq", - vəkil deyib.

Xatırladaq ki, Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti Qubad İbadoğlunun saxlanılması ilə bağlı məlumat yayıb.

"Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyi Türkiyə Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyindən daxil olan məlumat əsasında ölkəmizdə FETÖ ilə əlaqəli olan şəxslərə qarşı əməliyyat tədbirləri keçirmişdir. Tədbirlərlə saxlanılan 5 nəfərdən biri Q.İbadoğlu ilə əlaqəsinin olması barədə ifadə vermişdir. Həmin ifadə əsasında Q.İbadoğlunun ofisində axtarış aparılmış, iş üzrə zəruri əməliyyat kəşb edən sənədlər aşkarlanmış və Q.İbadoğlu saxlanılmışdır. Hazırda tədbirlər davam etdirilir", - məlumatda bildirilib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Azərbaycanda FETÖ terror qruplaşmasına qarşı əməliyyat keçirilib, dörd nəfər həbs edilib.

Məlumatla görə, FETÖ-nün Azərbaycandakı keçmiş rəhbərlərindən olan Döyrüş Cəfərov, təşkilatın maliyyə işlərinə cavabdeh olan Gümrah Əbdürəhmanov, "Yurd" adlanan mərkəzin direktoru Ruslan Əliyev və təşkilati işlərə cavab-

deh olan Anar Əliyev saxlanılıblar.

FETÖ üzvləri barəsində məhkəmə tərəfindən həbs qətimkan tədbiri həyata keçirilib.

"Döyrüş Cəfərov, Gümrah Əbdürəhmanov və Anar Əliyevin FETÖ-nün Azərbaycandakı təhsil və təlim mərkəzlərində uzun müddətdir təşkilatın təbliğatı apardıqları və gənclərin təşkilata üzv olması istiqamətində addımlar atdıqları müəyyən edilib.

FETÖ-nün idarələrində, mətbəələrində, təlim mərkəzlərində, yataqxana mərkəzində və saxlanılan şəxslərin ünvanlarında aparılan axtarışlar zamanı qurumun maliyyə hesabatları, fəaliyyət planlarını əks etdirən sənədlər, FETÖ ideyalarını yayan radikal dini sənədlər, kompüterlər, elektron yaddaş cihazları, bank kartları, külli miqdarda saxta pul və odlu silahlar ələ keçirilib" - deyərək, məlumatda qeyd olunub.

Qubad İbadoğlunun qızı Jalə Bayramova atasının saxlanılması ilə bağlı aşağıdakıları qeyd edib: "Ofisin içindən guya 40 min dollar pul çıxarıblar, pulun saxta və ya gerçək olduğu bilinmir. Təbii ki, onu özləri yerləşdiriblər".

Jalə Bayramova daha sonra atasının xəstə olduğunu, dərmanları ona çatdırı bilmədiklərini qeyd edib: "Atam xəstədir, dərmanlarını soruşur və dərmanlarına ehtiyacı var. Saat 1-2-dən bəri saxlanılıb, dərmanlarını ata bilməyib. Biz ondan çox narahatıq".

Hazırladı: RƏŞAD

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

Azərbaycanla münasibətlərinin gərginləşməsi fonunda əl-ayağa düşən İran yenidən "yumşalma rejimi"nə girmək istəsə də, öz açıqlamalarında səmimi olmaması onu çətin vəziyyətə salır. Bu yaxınlarda bildirilmişdi ki, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş verən son bir neçə toqquşma zamanı Ermənistan Azərbaycanın mövqeyinə qarşı İran istehsalı olan "Şahed" dronlarından istifadə edib. Beləliklə, İran təkcə Vladimir Putini Ukraynaya qarşı istifadə etmək üçün silahla təmin etmir, molla rejimi İsrailin müsəlman dünyasındakı ən böyük müttəfiqlərindən biri olan Azərbaycana İrəvanın əliylə zərər vuracağına "stavka etdiyi" üçün Ermənistanla da eyni hədiyyəni edir. Yəni Ermənistanı "dron təchizati" ilə təmin edir. Hansı ki, Ermənistan İran istehsalı olan dronları alan 22 ölkədən biridir.

Məsələ burasındadır ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsində Kiyevin tərəfdarları Azərbaycanın da tərəfində durmalıdırlar. Təkcə İsrailə isti münasibətləri olduğu üçün yox, Azərbaycan dünyanın nizam tərzisində ədalətli yer tutduğu, beynəlxalq qlobal layihələrdə qurucu mövqə tutduğu üçün.

Görünür, Azərbaycanın bu mövqeyinin israilililər üçün böyük əhəmiyyəti var. Belə ki, İsrailin bu məsələdə mövqeyi "jewishpress.com" saytında dərc olunan yazıda da əks olunub. İsrailin "Alma" tədqiqat institutunun proqnozlarına görə, "Hizbullah" gələcəkdə İsrailə hərbi münaqişədə İranın PUA-larından də istifadə edə bilər.

"Alma" Tədqiqat institutunun araşdırma rəhbəri Tal Beer bu yaxınlarda bildirib ki, "İctimaiyyət dronların yaratdığı təhlükələrdən kifayət qədər məlumatlı deyil. Bu, qlobal təhlükənin yeni növüdür və ümid edirəm ki, İsrail İran şirkətləri haqqında məlumatdan xəbərdardır".

İran rejimi Ermənistanın Azərbaycana hücum etməsinə şərait yaradır. Çünki İran ideoloji cəhətdən İsrailin varlığına qarşıdır və eyni zamanda şiə olması baxmayaraq, Qüdsə strateji ittifaq quran Azərbaycana qarşı balta vurur. Aydındır ki, İran İsrailin müttəfiqlərinə zərər vermək üçün əlindən gələni edəcək.

Bu yaxınlarda Tehran azər-

baş verib. Məqsədi "şiə imperiyası" olmaq olan İran rejimi gücünü artırmaq üçün özünün və müttəfiqlərinin bütün sərvətlərindən istifadə edir. Ona görə də Ukraynada Putinə kömək edirlər, indi isə Azərbaycana qarşı Ermənistanla kömək edirlər. Və buna görə də onlar Azərbaycanda hakimiyyəti devirmək üçün ölkədəki şiə radikal qruplarına dəstək verirlər.

Birləşmiş Ştatlara səfəri zamanı prezident İsaak Hersoq İranı "İsrail və ABŞ-ın hazırda üzleşdiyi ən böyük problem" adlandıraraq bu ifadələri işlətdi:

dəhlizinə qərəzinin səbəbi Naxçıvanın blokadadan çıxarılması ilə Azərbaycanın İrandan asılılığının sona çatacağı kimi şərh olundu. İkinci səbəb, Zəngəzur dəhlizi açılacağı təqdirdə Rusiyanın Yaxın Şərqə çıxışının İranın monopoliyasından çıxacağıdır. Üçüncü səbəb isə, bu dəhliz reallaşarsa, Türkiyə, Böyük Britaniyanın Orta Asiyaya rahat çıxmaq imkanı əldə etməsidir. Amma burada əsas nüans odur ki, Zəngəzur dəhlizi reallaşacağı təqdirdə Türkiyə ilə Azərbaycanın quru yolla birləşməsi baş verəcək ki, bu da Ermənistan-İran sərhədinin laxlaması, hətta sonrakı mərhələdə Ermənistanın Göyçə ilə Zəngəzurdə zəifləməsi, buradan qovulmuş əhalinin hansısa şəkildə və hüquq çərçivəsində qayıdışı baş verərsə, bu arealın Azərbaycanın təsirinə keçməsi, Ermənistanın dövlət olaraq Azərbaycanla Türkiyə tərəfindən "udulması" perspektivini də vəd edə bilər. Bu da İrana "nur topu" kimi Azərbaycanın böyüməsi potensialını vəd edir ki, Tehran üçün "ölüm" deməkdir.

İranın guya, Zəngəzur dəhlizi məsələsində yumşalması haqda hiyləgər siyasətinin altında da bu dayanır. Çünki Ermənistan döv-

bu məsələdə öz çirkin niyyətinə nail ola bilməyəcək. Qeyd edək ki, İ.Əliyev sözlərdən müsaibə zamanı bildirib: "Biz Azərbaycandan Türkiyə və Avropa istiqamətində gedən əlavə yol olacaq Zəngəzur dəhlizi üzərində çox fəal şəkildə çalışırıq.

Azərbaycan ərazisində tikinti işlərinin təxminən 70 faizi artıq başa çatdırılıb. Beləliklə, Azərbaycan ərazisindən təkcə Bakı-Tbilisi-Qars kimi bir yol keçməyəcək, o cümlədən Zəngəzur dəhlizi işə salınacaq. Bir sözlə, bütün bunlar əlavə yüklər üçün digər imkanlar açacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan ərazisindən daşımalar, həmçinin Gürcüstanın dəniz limanından keçəcək. Biz bu sahədə müəyyən sərmayə imkanlarına böyük maraqla baxırıq. Həqiqətən, daşımalarda əməkdaşlıq bütün ölkələr üçün çox faydalı olacaq və eyni zamanda, o da vacibdir ki, bu işlər ölkələr arasında əlaqələri gücləndirəcək. Ölkələr bir-biri ilə daha sıx bağlı olacaq, integrasiya olacaq. Biz dəhliz boyunca bir çox istehsal sahələrini yaratmağı planlaşdırırıq və sadəcə, tranzit ölkə olmaq istəmirik. Geosiyasi baxımdan, bu, yaxşı haldır, yəni, əlavə gəlir əldə etmək olar, biz

İran Zəngəzur dəhlizi məsələsində "yumşalıb"?

Tehran hiyləgər siyasi gedişlər edir,
Azərbaycanın prinsipial mövqeyi isə ortadadır...

baycanlıları İsrailə sıx əlaqələrə görə "qorxutmaq" üçün bu ölkənin Bakıdakı səfirliyinə hücum etməyə cəhd etdi. İran guya ki, şiə müsəlman qonşusunun - Azərbaycanın - tərkibində dünyəvi, tolerant, multikultural, inkişaf edən yəhudi icması olan bir ölkə olmağındansa, öz radikal baxışlarını Azərbaycana aşılamayı və Azərbaycanın da bunu mənimsəməyini istəyir. Onlar nəyin bahasına olursa-olsun İsrailə sıx müttəfiqliyə son qoymaq istəyirlər. Səbəb hətta dini müstəvi də deyil. Çünki İranın özündə də kifayət sayda və imtiyazda yəhudi icması var. Deməli, İranın İsrail-Azərbaycan əməkdaşlığında qərəzinin səbəbi başqadır.

Aydındır ki, İsrailə sıx hərbi və digər əməkdaşlıq nəticəsində Azərbaycanın Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə çevrilməsi İranı təşvişə salır.

İsrailin Bakıdakı səfirliyinə hücum İranın təkcə Böyük Britaniyada, eləcə də Yunanıstan və Kiprdə yəhudi və İsrail hədəflərinə qarşı ən azı 15 terror hücumuna cəhd etməsindən sonra

"Qoy heç bir şübhə olmasın. İran sülh məqsədləri üçün nüvə enerjisinə nail olmağa çalışmır. İran Yaxın Şərq və onun həddlarından kənarda sabitliyə təhdid yaratmaq üçün nüvə potensialı ərsəyə gətirməyə çalışır".

İran mollaları nifrət və terroru Yaxın Şərqdə, eləcə də onun həddlarından kənarda yayaraq, Ukraynadakı fəlakət atəşinə və iztirablara da "yağ tökürlər".

Məsələnin digər tərəfi var. Qeyd etdik ki, İran tərəfindən az öncə "yumşalmaya bənzər" münasibət sərgiləndi. Amma bu "yumşalma"nın nə qədər səmimi olması əsas məsələdir. Məlumdur ki, 2020-ci il 44 günlük müharibədən sonra aktuallaşan Zəngəzur dəhlizinə qərəzinə İran bütün tribunallarda və müstəvilərdə səsləndirib və səsləndirməyə də davam edəcək. İran hətta bu yaxınlarda Azərbaycanın əsas ərazisi ilə Naxçıvan arasında öz ərazisindən keçməklə yol açılmasını da gündəmə gətirdi, yeni bir növ "Zəngəzur dəhlizini mənimsəmədən aparın" deyə təklif irəli sürdü. İranın Zəngəzur

löt kimi varlığını itirərsə, İranın əlindən Azərbaycana "vuracaq toxmaq" çıxacaq. Yoxsa, İran Azərbaycana qarşı heç bir məsələdə səmimi deyil.

Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyevin Çin "China Media Group" media korporasiyasına müsahibəsində Zəngəzur dəhlizi haqda prinsipial mövqə ortaya qoyması da onu göstərir ki, İran

Azərbaycanda böyük sənaye zonalarını yaratmaq istəyirik. Əslində, bu istiqamətdə irəliləyirik. Hesab edirəm ki, bu ay açılmış və artıq fəaliyyətə başlamış Ələt Azad İqtisadi Zonamızda istehsalatla məşğul olmaq, həmçinin Çin şirkətləri üçün cəlbedici ola bilər. Əslində, təsəvvür etdiyinizdən də geniş fürsətdir".

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

Nərimanov rayonu, Əlyar Əliyev küçəsi, 14 B ünvanında yaşayan Qarayev Müsadif Mürvət oğlu tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi yazır ki, Yasamal rayon məhkəməsinin hakimi Vahid Hacıyev Apellyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmənin qərarlarını qəbul etmir:

"Mən, Qarayev Müsadif Mürvət oğlu, bildirirəm ki, biz, bir neçə köçkün ailəsi, 2005-ci ildə Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, 8-ci keçid, 9A ünvanında olan zibilliyi təmizləyib, icra başçısının sərəncamı ilə öz vasaitimiz hesabına, 3-cü mərtəbəsi mansar olmaqla, ümumi sahəsi 553.7 kv.metr, yaşayış sahəsi 320.0 kv.metr olan, 15 otaqdan ibarət 3 mərtəbəli ev tikdik. Bakı qeydiyyatımız olmadığı üçün, həmin tikilini sənədləşdirmək məqsədilə Əliyev Natiq Telman oğlu ilə müqavilə bağlayıb (onun qeydiyyatı olduğuna görə), məhkəmə yolu ilə bütün sənədləri onun adına keçirdik ki, sonradan onunla alqı-satqı yolu ilə öz mənzillərimizə sahib olaq.

Lakin sənədləşmə onun adına olandan sonra Əliyev Natiq Telman oğlu evləri verməkdən imtina etdi. Mən və Məmmədov Vidadi güclə evləri geri qaytara bildik. Bizimlə şərik olan Arif, Firqat, Xaliq və Abbasın evlərini isə vermədi. Onlar da Yasamal Rayon Polisində, daha sonra məhkəməyə müraciət etdilər. Lakin Natiq Əliyev arvadı Əliyeva Rübaba ilə məqsədli şəkildə boşanaraq, evləri onun adına keçirdi və sonradan Yasamal Rayon Məhkəməsindəki havadarları ilə sövdələşərək, gülməli qərarlar əsasında həmin evləri mənimsəyib satdılar. Beləliklə, Azərbaycan tarixində analoqu olmayan qərar verildi.

2017-ci ildə bütün bu mənimşmələrdən sonra həvəslənən Natiq arvadı Rübabənin adından mənə qarşı iddialar qaldırmağa və məndən 40 kv.metr sahəsi olan otaq tələb etməyə başladı. Onun Yasamal Rayon Məhkəməsində olan havadarları çox çalışsalar da, öz məqsədlərinə nail ola bilmədilər. Çünki Apellyasiya Məhkəməsində Azərbaycan qanunlarını və Allahını başının üstündə görən hakimlər var ki, onlar buna imkan vermədilər.

Yasamal Rayon Məhkəməsində sədr əvəzi işləyən İslam Əliyev isə 18.01.2017-ci ildən bu işlərin başında duran, absurd iddiaları rədd etmək əvəzinə, başqa hakimlərin əli ilə işi inzibati Məhkəməyə göndərən

Yasamal Məhkəməsinin sədri yuxarı instansiyaların qərarlarını saymır

Hakim Vahid Hacıyev Apellyasiya Məhkəməsi və Ali Məhkəmənin qərarlarını "sorgu-sual" etdirir...

Elşad Şamayevlə birləşərək, 3 ildən sonra köhnə iddianın əvvəlinə "evə köçürmə və boşaldılması" sözləri əlavə etdilər. Belə ki, təkrarən məhkəməyə müraciət edərək eyni predmet və eyni əsaslarla Azərbaycan Respublikası MPM-nin 82.3-cü və MPM-nin 233.3cü maddələrinə zidd olaraq iddia qaldırıblar ki, 2017-ci ildə olan köhnə işlərinə haqq qazandırsınlar. Hal-hazırda bu proses davam edir. Mən bu işə Yasamal Rayon Məhkəməsi hakimlərinin baxmasına (rayon məhkəməsində) etiraz etsəm də, İslam Əliyev yalnız hakimi dəyişməklə özünü sığortaladı.

Mən hər dəfə prosesin dayandırılmasını, işə xitam verilməsini tələb etsəm də, hakim mənim dediklərimə əhəmiyyət vermədi. O, qarşı tərəflə anlaşıra qədər əvvəldən danışılmış ekspert rəyi almaqla qərar çıxardı ki, bu da yolverilməzdir. Baxmayaraq ki, 18.01.2017-ci ildə Yasamal Rayon Məhkəməsinin hakimi E.Şamayev tikinti-texniki ekspertiza rəyi təyin edib, öz yeriində baxış keçirib.

Bakı Şəhər Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının (23.10.2020-ci il) hakimləri Camilova Xeyalə, Xəlilov İsmayıl və Kərimli İlhamdan ibarət tərkib mənzilə yerində baxış keçirmişlər və iddiaçının qərəzli mövqeyinin şahidi olandan sonra, Qarayev Müseyibin Apellyasiyaya şikayətini təmin etmişlər. Yenidən

məhkəmənin texniki-tikinti ekspertizasına nə ehtiyac var? Hakim burada marağı nədir ki, yenidən ekspert rəyi almağa çalışır?

Mən hüquqşünas deyiləm, ola bilər maddələri bilməyim, amma bu qədər açıq qərəzliliyi görməmək mümkün deyil. Ona görə də mən Yasamal Rayon Məhkəməsi tərəfindən verilən texniki-tikinti ekspertiza qərarına öz etirazımı bildirirəm. Nəinki ekspert rəyinə, ümumiyyətlə Yasamal Rayon Məhkəməsində bu işin baxılmasına etiraz edirəm.

İslam Əliyevin mənə qarşı qərəzli münasibəti, iddiaçı tərəflə olan yaxın əlaqələri və münasibətləri, hətta iddia ərizəsini proses zamanı və sonra bir yerdə hazırlamaları bu işin necə qurulacağını göstərdi. Yeni qanunsuzluq o dərəcəyə çatıb ki, Yasamal Rayon Məhkəməsində yuxarı instansiyaların verdiyi qətnamə və qəraradlar şübhə altına alınır. Kimin gücü ilə? Hansı maraq əsasında? Odur ki, bu prosesin necə bitəcəyi aydındır və mən bu işə etiraz etməyə bilərəm.

Qeyd edirəm ki, Əliyev Natiq Telman oğlu 15.03.2005-ci il tarixli alqı-satqı müqaviləsi ilə tikilinin ümumi sahəsi 152 kv.metr olan üçüncü mərtəbəsini - Qarayev Müseyib Mürvət oğlunun mənzilini alqı-satqı yolu ilə özünə qaytarmışdır.

Qarayev Müseyib Mürvət

16.08.2005-ci ildə Abbas 40 kv.metr sahəni aldıqdan sonra məndə 112 kv.metr sahə qalır. Əliyev Natiq isə 2017-ci ildə Bakı şəhəri, 19 sayılı dövlət notarial kontorunun dövlət notariusu H.S.Hüseynov ilə cinayət əlaqəsinə girərək, onunla Qarayev Müseyib arasında olan 15.03.2005-ci il tarixli müqavilədəki çapla yazılan "152 kv.metr" sözlərini pozaraq, di-yircəkli qələmlə 59.0 və 71.0 kimi göstərməklə, mübahisəli predmet yaratmışlar. Çünki Əliyev Natiq Qarayev Müseyibin Xaliq Abbasa verdiyi 40 kv.metr sahəsi olan otağı onunla dəyişmək adı ilə ələ keçirərək, sökmüşdür.

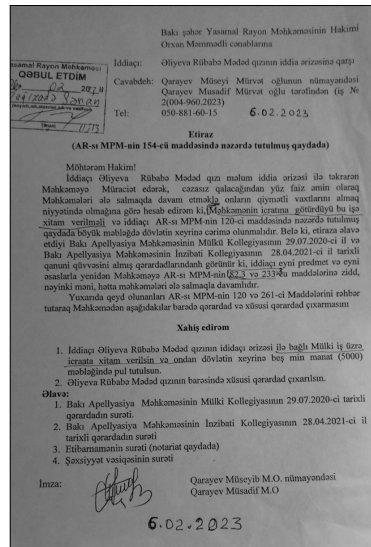
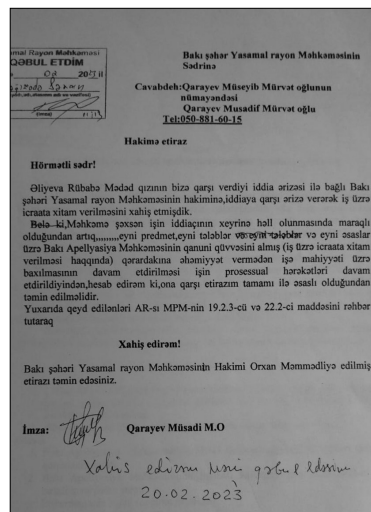
Qarayev Müseyibin hər bir vətəndaş kimi ayrı ünvan almaq hüququ var. O, Azərbaycan Respublikası MDK-sı yanında DODRX-nin Bakı şəhər ərazisi idarəsinə ərizə ilə müraciət edib və həmin idarə tərəfindən ona ünvan reyestrindən arayış və bununla əsasında 07.01.2010-cu il tarixdə çıxarıb verilmişdir. Hansı ki, 07.10.2010-cu ildə həmin sahə yerində Bakı şəhər Ərazi İdarəsi tərəfindən ünvan verilmək üçün ölçülüb və ümumi sahəsinin 112 kv.metr olması təsdiq edilib.

Əgər Yasamal Rayon Məhkəməsi hansısa maraq xatirinə yox, qanuni araşdırma aparmaq istəsəydi, bu işə çoxdan xitam verilməli idi. Belə də, araşdırmaq istəyirsə, birinci Əliyev Natiqlə notariusun birlikdə etdikləri düzəlişi araşdırmalıdır. Onda hakimə hər şey aydın görünəcək. Onsuz da, belə də aydındır, hakim sadəcə bunları görmək istəmir.

Yasamal Rayon Məhkəməsinin tikinti-texniki ekspertizası 8-ci keçid küçəsi, 9A ünvanında dəfələrlə keçirildiyinə görə (Yasamal Rayon Məhkəməsi ekspertiza, Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası), yenidən keçirilə bilməz və buna öz etirazımı bildirirəm. Yuxarıda göstərilən dəlillərə əsasən, bu işə Yasamal Rayon Məhkəməsində baxılması qanuna uyğun deyildir və nəticəsi əvvəldən məlumdur. Ona görə bu iş dayandırılmalıdır".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə ha-zırıq.

oğlu 16.08.2005-ci il tarixdə özünün mülkiyyətinə keçən 152 kv.metr sahəsindən 40 kv.metrlik, ayrı girişi olan otağı Xaliq Abbasa satmışdır. Bir şərtlə ki, öz otağının sənədini Natiqdan alandan sonra həmin sahəni geri qaytarsın. Demək,

“Narkotik yeniyetmələrdə beyinin strukturunu dəyişir”

Asif Kəngərli: “Yeniyetmə yaşlarda narkotik istifadəçiliyi “gedər-gəlməz” yoldur”

Cəmiyyətin ən zəif, qorunmağa ən çox ehtiyacı olan təbəqəsi uşaqlar və yeniyetmələrdir. Təsadüfi deyil ki, İran tərəfindən dövlətimizə qarşı açılmış “narkotik savaşı”nın da əsas hədəfi yeniyetmələrimiz və gənclərimizdir. Çünki bu təbəqə cəmiyyətin dinamikasını, dövlətin gələcəyini təmin edir və yaşlı təbəqəni əvəzləyəcək olan qrupdur. Narkomaniya “silahı” ən çox uşaqlıq dönmindən gənclik dönməsinə qədər qoymaqla olan yeniyetmələrimizə tuşlanıb. Statistika nəzər saldıqda da, narkotik aludəçilərinin əsasən yeniyetməlikdən bu beləyə bulaşdığını, onların bu dönmədə narkotiklərlə tanış olduğunu görə bilirik. Tanınmış psixiatr-narkoloq Asif Kəngərli bu mövzu ilə bağlı sualları cavablandırılıb.

- Son zamanlar aparılan müşahidələr göstərir ki, Azərbaycanda narkomaniya gəncləşməkdə, hətta məktəblilər arasında da sürətlə yayılmaqdadır. Narkotiklərin azyaşlılara təsiri haqda nə deyə bilərsiniz? Ümumiyyətlə, azyaşlıların narkotik istifadə etmələri onların gələcək həyatında nə kimi rol oynayır?

- Ümumiyyətlə, xəstə (narkotik aludəçisi nəzərdə tutulur-müə.) nə qədər az yaşlıdırsa, yeniyetmədirsə, onun orqanizmində xəstəlik daha sürətlə gedir. Və düzəlmə, sağlam həyata qayıtma ehtimalı da böyük yaşlarda başlayan narkotik aludəçiliyindən daha azdır. Bu baxımdan, yeniyetmə yaşlarda narkotik istifadəçiliyi, xalq dili ilə desək, gedər-gəlməz yoldur. Deyək ki, şəxs 14-15 yaşlarda narkotiklərdən istifadə edirsə, onun sağalma ehtimalı 20-21 yaşlarda narkotiklərə başlayan şəxsin düzəlmə ehtimalından daha azdır. Düzdür, deyə bilərsiniz ki, 14 yaşda başlayıb, sonra dayanıb. Belələri də olur, amma bunlar faiz etibarı ilə azdır.

- Yeni narkotikləri daha gənc yaşda istifadə edən zaman ondan qurtulmaq daha çətin olur.

- Əlbəttə. O yaşda insanda hələ beyində mərkəzlər formalaşmır (Zənnimizcə, söhbət beyindəki davranış mərkəzlərindən gedir - müə.). Formalaşmamış insanın beyin fəaliyyəti xüsusilə önəmlidir. Narkotik ona təsir edib, beyin strukturunu pozur, dəyişdirir. Xüsusilə kokos, “şüşə” deyilən metamfetamin, amfetamin, metilmetamfetamin. Bunlar nəinki pis təsir edir,

beynin strukturunu dəyişir. Narkomaniya təkcə somatik xəstəlik deyil. Narkomaniya həm də insanın şəxsiyyətini pozur. Qorxu-lu cəhət budur. Narkotik şəxsiyyəti, iradəni pozur. Şəxsiyyəti, iradəsi olmayan adamdan nə çıxar, ondan nə gözləmək olar? Yaxşı heç nə gözləmək mümkün deyil.

- Narkotik mafiyası son dövrlərdə daha çox məktəb yaşlı uşaqlar hədəfə alıb və orta məktəblərin yaxınlığında ucuz sintetik narkotiklərin satılması haqda xeyli faktlar qeydə alınıb. Bu problemin qarşısı necə kəsilməlidir?

- O barədə qərarlar var, qanunlarda dəyişiklik olunub ki, məktəb yaxınlığında narkotik satanlar cəzalandırılsınlar. Dövlət onlar üçün müəyyən tədbirlər görür. Amma maariflənmə işi getmədən narkomaniyanın qarşısını almaq mümkün deyil. Bu il Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyidir. Heydər Əliyev o vaxt sərəncam vermişdi ki, orta məktəblərdə tütünün, alkoqolizmin, narkomaniyanın zərərli barədə yazılan kitablar tədris olunsun. Mədəniyyət Nazirliyinə göstəriş verilmişdi ki, bu barədə əsərlər yazılsın, təqdim olunsun, teatrda tamaşa qoyulsun, filmlər çəkilsin. Bunlar nə orta məktəb tədris proqramına, nə müntəxəbat kitabına salınır. Həmçinin, nə Təhsil Nazirliyi sistemindən mənimlə müqavilə bağlayıb, o əsəri orta məktəbdə yaymaq istəyən, nə də Mədəniyyət Nazirliyindən belə əsəri tamaşaya qoyan var. Düzdür, Şuşa Dram Teatrının baş rejissoru Loğman Kərimov mənə zəng elədi ki, o əsəri tamaşaya qoymaq istəyirəm. Növbəti sezonda bu əsər tamaşaya qoyulacaq. Amma bu ümumrespublika xarakteri almalıdır. Deyək ki, Şekidəki Dram Teatrı, Naxçıvandakı Dram Teatrı, Lənkərandakı Dram Teatrı “Bəla”, “Zəhrimar” pyesini tamaşaya qoymalıdır və bütün rayonların məktəbliləri gəlib ona canlı baxmalıdır, müzakirə etməlidir. Mənim yazdığım əsərin adı “Tütüncəkmə barədə hər şey”dir və orta məktəbdə tədris oluna biləcək dərəcəyə sahibdir. “Tütüncəkmə barədə hər şey”, “Alkoqolizm və onun insan üzərində zərərli təsiri”, “Narkotik maddə - ailəvi qırğın silahı” - bunlar maarifləndirici kitablardır ki, onları dərəcəyə salmaq lazımdır.

Dövlət sərhədlərdə öz işini görür. Bizimkilər çox aktiv işləyirlər. Narkotik satanları tuturlar da, həbs də edirlər, narkotiklər

müsadirə də olunur. Amma bununla paralel olaraq maarifləndirmə işi aparılırdı, o zaman nəticəmiz daha gözəl olardı.

- Sizcə, maarifləndirmə olmadan effektiv nəticə mümkün deyil?

- Məncə yox, bu işin içində olanlar hamısı elə deyir. Maarifləndirmə olmadan nəticə olmayacaq, birtərəfli olacaq, az olacaq. Heydər Əliyevin buna dair sərəncamından başqa, Prezidentin 5 illik proqramı var. Hər dəfə o proqram çap olunduqca maariflənməyə ayrılan yer artır. Maariflənməyə dövlət səviyyəsində də böyük əhəmiyyət verilir. Başa düşülür ki, maariflənmə işi getməlidir. Amma maraqlı burasıdır ki, maariflənmə mövzusunda yazılan əsərlər nə üçün yaddan çıxır, ortalığa çıxarılmır? Yazdığım “Bəla” pyesindən daha yaxşı film çəkmək lazımdır. Bizim inkamımız olmadı, bunu etdik. İstədik ki, millətimiz üçün nə işə edək. Xərc qoyulub daha yaxşı film çəkilməlidir. Məsələn, mən o tamaşada həkim rolunu oynayıram. Mən o rolunu hansı səviyyədə oynaya bilərəm - ortabab səviyyədə oynaya bilərəm. Amma peşəkar bir aktyor o rolunu oynasaydı, həkim obrazını daha canlı yaratmazdı? Yarada bilərdi. Ona görə də, demək istəyirəm ki, daha yaxşı film ortaya qoyub insanları maarifləndirmək, həyəcanlandıрмаq, narkotik maddənin iç üzünü göstərmək lazımdır ki, valideynlər də, uşaqlar da, məktəb də - hamı görsün və bu yoldan, narkotikdən çəkinsinlər.

- Siz bayaq qeyd etdiniz ki, yeniyetmə yaşda narkotiklərə başlayan şəxsin sağlamlığı mümkün olmur. Bir həkim kimi necə düşünürsünüz, biz toplum olaraq bu belənin fəsadını hansı dərəcədə daha çox hiss edəcəyik? Məsələn, əsgəriyə gedən gənclərimizin azalması, ya gənc nəsliimizin deqradasiyasında?..

- “Mümkün olmur” deyəndə, daha çətin olur. Dünyada mümkün olmayan şey yoxdur. Amma elə adamı əsgər də aparırlar. Onların psixikası pozulmuş olur, qollarını kəsirlər. Onları əsgər aparıb, sağlam uşaqların arasına qatırlar. Mən iddia da edə bilmərəm ki, onlar əsgər gedə bilməz. Bəlkə də gedə bilərlər. Amma onlar daim problem mənbəyidirlər. Psixopatdırlar, digər xəstəliklərin daşıyıcılarıdır. Təkcə narkomaniya deyil. Narkomaniya digər xəstəlikləri də əmələ gətirir. Yeni qollarımızı çirmələyib bu işlə məşğul olmalıyıq. Millətimizi seviriksə, dövlətimizin möhkəmlənməyini istəyiriksə, bu işin öhdəsindən gəlməliyik. Mənim belə bir deyimim var: “Azərbaycanın qarşısında iki problem dayanır: Birinci Qarabağ problemdir. İkinci tütüncəkmə, alkoqolizm və narkomaniyanın gətirdiyi problemlər”. Biz problemləri bu səviyyəyə qaldırıb həll etməyə məcburuq, borcluyuq.

- Ümumiyyətlə, təhsil ocaqlarında narkotik balasına son qoyulması üçün məktəblərlə valideynlər arasında əməkdaşlıq zəruridirmi?

- Çox iş görülməlidir. Bu məsələni Təhsil Nazirliyinin qarşısında qaldırıb, orada müşavirə keçirib, maraqlı adamlar mənə də dəvət etsinlər, sizi də dəvət etsinlər, gələk orada sözümlü deyək.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Zəfər ORUCOĞLU,

Azərbaycan
Jurnalistlər
Birliyinin üzvü

Şəhid adından sui-istifadə edənlər

Qürur yerimiz, iftixar mənbəyimiz şəhid adı müqəddəsdir

Vətən, torpaq uğrunda canından keçən şəhidlərin adını uca tutmaq, onlara ehtiram göstərmək bizim ən azı mədəni borcumuzdur. Hər bir şəhid iftixar mənbəyimiz, qürur və ən yerimizdir. Onların öz xalqı üçün qaldığı zirvə ən müqəddəs məkandır. Şəhid adına olan məhəbbətimiz yalnız ülvə, saf duyğulara əsas olmalıdır...

Son vaxtlar arxa tərəfinə şəhid şəkilləri yapışdırılan maşınlar tez-tez qarşımıza çıxır. Əsasən belə sürücülərə Lənkəran, Lerik, Astara yollarında daha çox rast gəlinir. Bu günlərdə yolum Lənkəran şəhərinə düşmüşdü. “Böyük bazar” yolunda arxa tərəfinə şəhid şəkilli yapışdırılan iki maşın yan-yana saxlanmışdı.

Maşınlara yaxınlaşıb şəhidlərin kimliyi ilə maraqlandırdım. İki gənc mənə yaxınlaşdı. Hər ikisi elə başa düşmüşdü ki, harasa gedirəm, mənə maşın lazımdır:

-Maşınlar sizindir?

-Hə, nədir ki...

-Hər ki, maşına şəhid şəkilli yapışdırılıb. Mənə bu, şəhidlər haqqında danışa bilərsiniz?

Özündən daha çox razı görünəni: “Şəhiddir də...” - dedi.

-Necə yeni şəhiddir də... Onlar İkinci Qarabağ müharibəsində Vətənin azadlığı, bizim xoşbəxt gələcəyimiz naminə öz şirin canını qurban verdilər. Çoxunun heç 19 yaşı tamam olmamışdı. Hər bir şəhid öz adında bütöv bir xalqın qəhrəmanlığı simvolunu yaşadı...

İkinci gənc sözümlü yarıda qoydu: - Əmi, onu Yol Polisində görə etmişik. Hətta, qaydanı pozanda belə, polislər şəklə görəndə sürücüyə hörmət edirlər...

Mən deyirdim, bundan böyük nadanlıq, vətənə, millətə xəyanət ola bilməz. Şəhid adı müqəddəsdir, o, özündə doğma Vətənə, torpağa ilahi bir sevgi yaşadır. Şəhidə ehtiram ürəklərdə olmalıdır. Necə ki, dediyim məhəbbət xalqımızda vardır. Zaman-zaman da belə olacaqdır. Məhz bütün bunlara görə əminəm ki, şəhid adından öz naqis əməlinə yayınmaq üçün istifadə edən kim olursa-olsun, öz layiqli cəzasını alacaqdır...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 20-də Çinin "China Media Group" media korporasiyasına müsahibə verib. Dövlətimizin başçısının müsahibəsi iyulun 22-də "China Global Television Network" televiziya kanalında yayımlanıb. "Hürriyyət" həmin müsahibəni ixtisarla təqdim edir:

- Dünyanın dəyişməkdə olan geosiyasi mənzərəsi fonunda Azərbaycan həssas rol oynayaraq böyük nailiyyətlər əldə edər, iqtisadi və sosial baxımdan özü üçün nədir inkişaf yolu yarıda bilib. İcazənizlə, Çin-Azərbaycan əlaqələrindən danışaq. Bu yaxınlarda Siz bu münasibətləri əla adlandırdınız. Hazırda vəziyyət nə yerdədir və Sizcə bu əlaqələri növbəti səviyyəyə qaldırmaq üçün nə edilməlidir?

- Bəli, bunu bir daha təsdiq edə bilərəm ki, münasibətlər əla səviyyədədir və bu təhlil, bu ifadə ikitərəfli əlaqələrin geniş gündəliyini və əməkdaşlığın çox aydın perspektivlərini əhatə edir. Hesab edirəm ki, ikitərəfli əlaqələrdə əldə etdiyimiz nailiyyətlər çox uzun bir yolun başlanğıcıdır. Ümid edirəm ki, bu, strateji əməkdaşlıq yolunun başlanğıcıdır. Çünki bu gün regionun siyasi, habelə nəqliyyat marşrutları xəritəsinə nəzər saldıqda görürük ki, ölkələrimiz bir-biri ilə nə dərəcədə eyni mövqedən çıxış edir. Beynəlxalq gündəliyə aid təməl məsələləri götürsək görərik ki, bizim mövqələrimiz suverenlik, müstəqillik, ərazi bütövlüyü, digərlərinin daxili işlərinə qarışmamaq məsələlərində üst-üstə düşür. İqtisadi əməkdaşlıq məsələlərində mövqələrimiz üst-üstə düşür. Biz qarşılıqlı ticarətin həcmindən artmasını görürük və böyük potensial xüsusilə göz qabağındadır. Biz ölkələrimizi gələcəkdə daha da birləşdirəcək meydana gələn yeni nəqliyyat marşrutlarını görürük. Bunun özü də regional təhlükəsizliyə və sabitliyə böyük töhfə olacaqdır. Çünki ölkələr qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq formatı çərçivəsində birləşsə, bu, regionun sabitliyini, proqnozlaşdırılmasını, firavanlığını və inkişafını gücləndirir.

Beləliklə, xarici siyasət prioritetlərinə və gündəliyə gəldikdə, mən Azərbaycanın və Çinin siyasətləri arasında və istənilən digər istiqamətdə bir çox oxşarlıqlar görürəm. Son zamanlar bizim münasibətlərimiz daha da intensivləşib və əlbəttə, mənim cənab Si Cinpinlə görüşlərim istiqamətlərin təyin edilməsində və inkişaf üçün aydın hədəflərin müəyyən olunmasında vacib rol oynayır. Eyni zamanda, daha aşağı səviyyədə, dövlət rəsmiləri və deputatlar səviyyəsində, cəmiyyətin müxtəlif nümayəndələri və partiyalarımız arasında olan təmaslar da xüsusi əməkdaşlıq formatını yaradır. Bu səbəbdən, uzun bir yolun başlanğıcında olduğumuzu deyəndə, buraya məhz bu məsələlər daxildir. İkitərəfli əlaqələrin gələcəyinə gəldikdə isə bizim Azərbaycan və Çin arasında yekdil siyasətimiz var. Bir daha təsdiq edirəm ki, münasibətlər elədir və bundan da yaxşı səviyyəyə qalxacaqdır.

- Azərbaycan bir rekorda imza atıb - bu, "Bir kəmə, bir yol" layihəsində iştirak edən ölkələr arasında

"Zəngəzur dəhlizi üzərində çox fəal şəkildə çalışırıq"

sında 307 günə infrastruktur layihəsinin icrasındır. Bu, ən qısa müddətdə icra deməkdir. Söhbət nəhəng infrastruktur layihəsindən gedir. Azərbaycan buna necə nail olub və "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin faydasını necə görürsünüz?

- İnkişafımızın hədəflərindən biri regional bağlantı mərkəzinə çevrilmək idi. Çünki xəritəyə baxsanız, Azərbaycanın coğrafi üstünlüklərini görürsünüz. Ölkəmiz Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat marşrutları üzərində yerləşir. Lakin nəqliyyat infrastrukturunun olmaması elə bir vəziyyət yaratmışdı ki, bizim coğrafiyadan istifadə edilmirdi. Mən tam əmin idim ki, biz bu vəziyyəti yaxşılaşdırabilişdik. Biz nəqliyyat infrastrukturuna böyük sərmayə qoyuluşuna 15 il əvvəl başladırıq. İlk olaraq yerli infrastrukturunu inkişaf etdirmək üçün biz bu sahəyə böyük sərmayə yatırmağa başladırıq. Eyni zamanda, qonşularımızla da bağlantı körpüləri qurmağa başladırıq. Biz mühüm tranzit ölkəsi olmaq arzusunda idik, ancaq bunun üçün tək coğrafiya kifayət etmir. Hətta infrastruktur da kifayət deyil, burada digər məsələyə ehtiyac var. Bu isə qonşularla yaxşı münasibətlərdir. Qonşularla əməkdaşlıq olmadan tranzit ölkəyə çevrilmək olmaz. Bu isə bizim xarici siyasətimizin tərkib hissəsi idi. Prioritet qonşu ölkələrlə qarşılıqlı maraq üzərində daha güclü münasibətlər qurmaq idi.

Beləliklə, "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə qoşularkən bizim artıq hazır infrastrukturumuz var idi. Hazırda isə biz, nə ilə məşğuluq? İndi biz, sadəcə, texniki imkanları artırırıq. Məsələn, biz ticarət limanımızı genişləndiririk, çünki Şərqdən-Qərbə daşınan yüklərin həcmindən artması yükəşirə baxımından problemlər yaradacaqdır. Bizim dəniz ticarət limanımız bir neçə il əvvəl açıldı. Onun ovaxtı yükəşirə qabiliyyəti 15 milyon ton idi. Hazırda isə biz onun imkanlarını 25 milyon tona qədər çatdırırıq. Biz Xəzər dənizində daha çox gəmi tikirik. Xəzəryanı dövlətlər arasında Xəzər dənizində ən böyük ticarət donanmasına sahib olduğumuza baxma-

yaraq, biz yeni tanker və yük gəmiləri inşa edirik ki, daha çox yük daşıya bilək. İndi biz gəmiqayırma zavodumuzu genişləndirməyi planlaşdırırıq ki, ildə 6-8 deyil, 10-20 gəmi inşa edə bilək. Həm Azərbaycanda, həm də Xəzər dənizində buna tələbat artmaqdadır.

Biz hazırda mövcud dəmir yolunu müasirləşdiririk ki, qatarların sürəti artırılsın və daha çox yüklər nəql edilsin. Biz böyük yük axınına daha yaxşı hazır olmaq üçün çox işlər görürük. Azərbaycan vasitəsilə daşınan yüklərin həcmi ildən-ilə artır. Lakin mən hesab edirəm ki, bu rəqəm bir neçə dəfə artıq ola bilər. Biz bu istiqamətdə, həmçinin çilni tərəfdaşlarımız və qonşularımızla həmin infrastruktur bağlantısının yaradılması üçün fəal işləyirik. Burada inzibati bağlantı da olmalıdır. Burada tariflərlə bağlı vahid siyasət olmalıdır. Gömrük qaydaları sahəsində daha geniş qarşılıqlı əlaqələndirmə olmalıdır ki, necə deyirlər, bu qapını daha da geniş açsa bilək. Yəni, gələcəkdə ölkələrimiz arasındakı münasibətlər Azərbaycan vasitəsilə daha çox yüklərin daşınmasında vacib rol oynayacaqdır. Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, biz bütün işləri vaxtında və qısa zamanda icra edirik. Bu gün Azərbaycanın nəqliyyat infrastrukturunu artıq yüksək beynəlxalq standartlara cavab verir.

- Məlumdur ki, Azərbaycan "Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu" layihəsinin təşəbbüs-karidir. Bu, nə dərəcədə əhəmiyyətli dir?

- Əslində, bu, "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin bir hissəsidir. Çünki bizə məlumdur ki, hazırkı geosiyasi vəziyyətdə Transxəzər marşrutu Mərkəzi Asiya ölkələri üçün ən əhəmiyyətli marşrut çevrilib. Dediğim kimi, xəritəyə baxanda aydın olur ki, Avropaya və eks-istiqamətdə yüklərin daşınması üçün Mərkəzi Asiya ölkələrinin seçimi o qədər də geniş deyil.

- Dəniz yolu və Transsibir marşrutu da var, ancaq o, vaxt baxımından daha uzundur.

- Bəli, bu bir səbəbdir, həmin nəqliyyat marşrutu ilə əlaqədar digər

İlham Əliyev: "Biz dəhliz boyunca bir çox istehsal sahələrini yaratmağı planlaşdırırıq və sadəcə, tranzit ölkə olmaq istəmirik"

səbəb isə geosiyasi dəyişikliklər, məhdudiyyətlər və sanksiyalardır. Bu, həmin tranzit marşrutunu mürəkkəbləşdirir. Beləliklə, sual yaranır - Xəzər dənizi vasitəsilə olmasa, bəs, haradan olsun? Mərkəzi Asiya ölkələri inkişaf edir və ıxracıyönümlü daha çox məhsul istehsal edir. Həmçinin daha çox məhsul alır və bu baxımdan Xəzər dənizi marşrutu həyatı əhəmiyyət kəsb edir. Xoşbəxtlikdən biz illər əvvəl ev tapşırığımızı yerinə yetirmişik və hər bir şey hazırdır. İndi isə bu infrastrukturunu genişləndirmək asan olacaqdır. Həmçinin nəqliyyat infrastrukturunun genişləndirilməsinə yatırılacaq vəsait təxmin edilən yük həcminə uyğun olacaqdır.

Mən ötən il və bu il bütün Mərkəzi Asiya ölkələrinə səfər etmişəm və bu ölkələrin rəhbərləri Azərbaycana səfər ediblər. Bu gün bizim ikitərəfli münasibətlərimizdə daha çox dinamizm var. Birincisi, biz buna ehtiyacın olduğunu görürük. Digər tərəfdən isə bizim hər zaman gözəl münasibətlərimiz olub. Eyni zamanda, daşımalar marşrutları mövzusu daha fəal əməkdaşlığı dikte edir. Beləliklə, əminəm ki, Xəzər dənizi ilə yükdaşımalarının illik statistikasına nəzər saldıqda bir rəqəmlərin artacağına şahid olacağıq.

- Məndə çox maraqlı məlumatlar var ki, Sizinlə bölüşmək istərdim. Oradan görünür ki, Çindən Avropaya göndərilən mallar dənizlə orta hesabla 36 gün çəkir, əgər siyasi məsələlər olmasa, Transsibir marşrutu ilə 20 gün çəkir və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolundan istifadə edərək, Orta Dəhlizlə isə cəmi 12 gün çəkir.

- Elədir, bəli, bu, həqiqətdir. Yeri gəlmişkən, biz bu səbəbdən bu marşrutun qurulmasına və çəkilməsinə başladırıq, çünki o, mövcud deyildi. Bu, Azərbaycanın irəli sürdüyü və Türkiyə ilə Gürcüstandakı tərəfdaşlarımızın fəal dəstəyini almış yeni daşımalar yoludur, bağlantıdır və infrastrukturudur. 2017-ci ildə burada - Bakıda həmin layihənin rəsmi açılışı baş tutdu. Həmin vaxt Orta Dəhlizlə daşımalar hələ ki, prioritetlərdən biri hesab edilmirdi. Buna görə, biz lazım olduğu qədər yüklərin daşınma həcminə sərmayələr yatırırdıq. Lakin hazırda biz nə ilə məşğuluq? Biz həmin yolun təkmilləşdirilməsi işlərinə artıq bir neçə ay bundan əvvəl başladırıq və nəticədə, həmin marşrutla əvvəlcə nəzərdə tutulduğundan beş dəfə artıq yüklər daşına biləcəkdir.

Biz Azərbaycandan Türkiyə və Avropa istiqamətində gedən əlavə yol olacaq Zəngəzur dəhlizi üzərində çox fəal şəkildə çalışırıq. Azərbaycan ərazisində tikinti işlərinin təxminən 70 faizi artıq başa çatdırılıb. Beləliklə, Azərbaycan ərazisindən keçəcək Bakı-Tbilisi-Qars kimi bir yol keçməyəcək, o cümlədən Zəngəzur

dəhlizi işə salınacaqdır. Bir sözlə, bütün bunlar əlavə yüklər üçün digər imkanlar açacaqdır. Eyni zamanda, Azərbaycan ərazisindən daşımalar, həmçinin Gürcüstanın dəniz limanından keçəcəkdir. Biz bu sahədə müəyyən sərmayə imkanlarına böyük maraqla baxırıq. Həqiqətən, daşımalar da əməkdaşlıq bütün ölkələr üçün çox faydalı olacaqdır və eyni zamanda, o da vacibdir ki, bu işlər ölkələr arasında əlaqələri gücləndirəcəkdir. Ölkələr bir-biri ilə daha sıx bağlı olacaqdır, integrasiya olacaqdır. Biz dəhliz boyunca bir çox istehsal sahələrini yaratmağı planlaşdırırıq və sadəcə, tranzit ölkə olmaq istəmirik. Geosiyasi baxımdan, bu, yaxşı haldır, yəni, əlavə gəlir əldə etmək olar, biz Azərbaycanda böyük sənaye zonalarını yaratmaq istəyirik. Əslində, bu istiqamətdə irəliləyirik. Hesab edirəm ki, bu ay açılmış və artıq fəaliyyətə başlamışı Ələt Azad İqtisadi Zonasında istehsalatla məşğul olmaq, həmçinin Çin şirkətləri üçün cəlbedici ola bilər. Əslində, təsəvvür etdiyinizdən də geniş firsətdir.

- İki il əvvəl BBC-nin jurnalistinə verdiyiniz müsahibədən sonra Çində kifayət qədər məşhurlaşdınız. Bir çox insanlar deyirdilər ki, Qərbə münasibətdə maraqların tarazlaşdırılması üçün ölkə rəhbəri məhz bu cür addım ata bilərdi. Bu, necə baş verdi?

- Bilirsiniz, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı mən çox sayda müsahibələr verdim. Bu, əsasən, Qərb jurnalistlərinə verilən müsahibələr idi. Onların əksəriyyəti, dəyərdir ki, çox aqressiv idi və çalışırdılar Azərbaycanı təcavüzkar kimi təsvir etsinlər. Bilirsiniz, öz ərazilərimizi azad etdikdə, ərazi bütövlüyümüz uğrunda vuruşduqda, biz digər ölkənin ərazisinə addım da atmadıq. Biz, sadəcə, üzlaşdıyıq 30 illik işğalın və etnik təmizləmənin nəticələrini aradan qaldırırdıq. Əlbəttə, əmin idim ki, videoreportaj hazırlamaq məqsədilə Azərbaycana gəlmiş və mənimlə görüşmək istəyən Qərb jurnalistləri yaxşıca hazırlamışlar. Münaqişənin tarixi, kimin təcavüzkar, kimin isə təcavüz qurbanı olması, nəyin baş verdiyi barədə onların bilməməsinə təsəvvür etmək sadələşmələr idi. Lakin, eyni zamanda, onlar nəinki görüşümüz zamanı vəziyyəti təqdim etməyə çalışırdılar, - çünki Azərbaycanda olarkən çoxlu reportajlar hazırlamışdılar, - onlar çalışırdılar ki, Azərbaycanı təcavüzkar kimi qələmə versinlər. Əlbəttə, bu, tamamilə qəbul edilməz idi. Bütün bunlar Qərb mətbuatının qərəzli, qeyri-tarazlı və anti-Azərbaycan yanaşmasını nümayiş etdirdi və biz həmin realıqda 30 il idi ki, yaşayırdıq. Bu, həqiqətdir.

Hazırladı: KƏNAN

Fransa prezidenti Makronun əsl səlibçi xislətinin üzə çıxması gözlənilən idi. Onun cəhənnəmə vasil olmuş sələflərinin birinci, ikinci səlib yürüşləri zamanı şərqdə nələr etdiklərini tarixçilər lap yaxşı bilirlər. Uzun illər ərzində Fransa müstəmləkəçilərinin Afrika xalqlarının başlarına gətirdikləri zülm-sitəmi qələmə almaq müşkül məsələdir. Allaha şükürlər olsun ki, indi bizim qələm əhli bu barədə danışmağa başlayıb. Nə deyirəm, buna da şükür. Çünki, yaxşı yadımdadır, Moskvanın izni olmadan bizim bir yadelliyyə söz demək ixtiyarımız yox idi. Bəli, indi Makron kimi vələdüzinləri haqqına söyürük, lənətləyirik. Amma unutmayaq ki, çar cəlladlarının zaman-zaman törətdikləri rəzalətlər, sovet cəza aparatının tükürpədicə əməlləri daha dəhşətli idi.

Soljenitsində kişilik çatdı, o sovet ölüm düşərgələri barədə dünyanın diqqətini cəlb edə bilən əsərlər ortaya qoydu. İkinci dünya müharibəsində ağır məğlubiyyətə uğramış Almaniyaya o söz, o ittiham qalmadı ki, deyilməsin. Beynəlxalq məhkəmələrin onun bütün dövlət strukturlarını məhkum etdi, nəhəng təzminatlar da öz yerində. Sovet hökumətinin əlinə yaxşı bəhanə düşdü, kommunist ideoloqlar faşizmə qarşı mübarizə pərdəsi altında təbliğatlarını daha da genişləndirdilər. Əlbəttə ki, Qərbdə çap olunanlar SSRİ ictimaiyyətinə çatmırdı.

Sovet adamı partiya ideoloqlarının lazım bildiyini alırdı və bununla kifayətlənməli idi. Gənc nəslin beyni də kommunist yalanları ilə dolduruldu və hamı da inanırdı. Maydanek Osvensim, Buhenvald, Treblinka, Mauthausen bu konslagerlərin adlarını hamı bilirdi. Onlarda ölüm düşərgəsi barədə ətraflı mütəmadiən çap olunurdu. Amma bizdə heç kim bilmirdi ki, Maqdandan Almataya qədər uzanan nəhəng ərazidə Osvensimdən beşbətər onlarla ölüm düşərgəsi bütün gücü ilə işləyirdi. 1951-ci ildə diktator Stalinin özünün etirafına görə SSRİ-də 25 milyon məhbus vardı. Totskda birinci atom bombası partladılanda sovet elmi radiasiyasının bəlasından necə xilas olmağın, müalicəsinin problemlərini tamamilə kamal tədqiq edib öyrənməmişdi. Birinci sınaq zamanı minlərlə əsgər və zabiti episentrin düz ortasından keçməyə məcbur etdilər. Onların əleyhqazdan başqa bir mühafizə vasitəsi yox idi. Çox keçmədi ki, radiasiya böyük bir qoşunu həyatdan apardı. Bu müd-

Makronun səlibçi xisləti...

Və yaxud ruslar atom bombası zamanı minlərlə hərbiçinin məhv olmasını necə gizlətdi...

hiş cinayəti sovet hökuməti ört-basdır etdi.

Bu danılmaz faktıdır ki, fransızlar neçə-neçə Afrika ölkəsində milyonları məhv ediblər, işlədikləri qədər də sərvət soyub aparırlar. Bəs niyə biz şimal en dairəsində yaşayan xalqların faciəsindən danışmırıq? Dünya bazarında da qızıl-

...Yeraltı sərvətlərin vəhşicəsinə talanı barədə sakit danışmaq mümkün deyil. Ekoloji məsələlər, yerli camaatın gələcək taleyi rusları ümumiyyətlə maraqlandırmayıb. Nüvə silahlarının sınaqdan keçirildiyi Dəşti-Qıpqaç çöllərinin nə günə düşdüklerini bilirsinizmi? İndiyə qədər bədnam kommunist

türk dilli ölkələrdən odlu cəbhələrə sürüklənmiş insanların sayını qəsdən azaldıblar. İndi bəzi dəhşətli həqiqətlər üzə çıxır, amma çifadə. Yanvar qətləminə da şəhidlərin sayı gizlədilmiş kimi, ikinci dünya müharibəsində itkilərimizin sayı da məxfi saxlandı. Pambıq plantasiyalarında, digər çöl işlərində, neft sənayesində istirahətin nə olduğunu bilməyənlər də səfərbər elan edilmişdilər. İşdən bir gün qalan fəvren məsuliyyətə cəlb edilirdi. Beş il ərzində orduya təxminən 700 min nəfər çağırılmışdı, bu isə əhalinin üçdə biri idi. Azərbaycanın övladları o yer qalmadı ki, orada həlak olmasınlar, uzaq Norveçin fiordlarından başlamış ta Livianın səhralarına qədər, kimin xatirinə, nə üçün? Müharibədən sonra da ölkənin sərvətləri vəhşicəsinə talan olundu, mükafat da iki qara qəpiyə dəyməz orden və medallar, üzərində Leninin şəklili olan bayraqlar. Babat dolanan, çörək dərdi çəkməyən bir zümrə də formalaşmışdı. Bu sənaye şəhərlərində yaranmış "fəhlə aristokratiyası" idi. Kənd yerlərində də partiya təşkilatlarının qanadı altında "qabaqcıllar" söz sahibi idilər. Mükafatlar, ənamlar ilk növbədə onlara verilir, qəzetlərdə onları tərifləyirdilər, onları deputat edib yuxarı başa keçirirdilər. Amma bir həqiqəti də demək vacibdir. Müharibə illərində vətənpərvərlik təbliğatı indikindən min qat güclü və səmərəli idi. Ra-

dioqəbuledicilər yığışdırılmışdı, televizor yox idi, radio şəbəkəsi lap zəif idi, qəzetlər də keyfiyyətsiz kağızlarla buraxılırdı. Rəssamların əksəriyyəti cəbhələrdə, əli qələm tutan gecə-gündüz ordu hissələrində, sənət adamları da briqada halında hər yerdə çıxış edirdilər.

Bizdə isə, maşallah, vurçatlasındır, ortada hələ nə qədər ağır yaralı, atəş bir gündə aram tutur, hər gün bir əsgərimizin yaralanması barədə eşidirik... Özel telekanallarda isə mavilər "əzilib büzürlər", harınların pulu ilə özərinə bəzək-düzək vermiş əxlaqsızlar göbəklərini əsdirirlər. Restorarlarda, bahalı eyş-işrət yerlərində isə iynə atsan yerə düşməz. Mason-səlib dünyasının

Firuz HAŞİMOV

baş bilənləri də bütün bunları görür və qərarını verir.

Deməsəm olmur!

Onlarla rus, sovet şairi, bəstəkarı, müharibə mövzusunda əsər ortaya qoyub. Bir tədbir filan olanda onu görürsən ki, stadionlar bu mahnıları oxuyur. Bəzən hörmət əlaməti olaraq ayağa da qalxırlar.

Biz isə Qarabağ xarabalıqları içində, ya da hansısa salonda "Bu çəmənlərdə gəzib Vaqifin şux gözəli, ruhunu burdan alıb Natavanın qəzəli" oxuyuq. İndiki "şux" gözəllər imansız sahibkarların, azğınlashmış dükən sahiblərinin əlləri altında sutkada on, on bir saat işləyir, masaj salonlarında "müştilərə" hər cür xidmət göstərir, arvadı rus, ya da erməni olan bir dəyyusun evində qulluqçuluq edirlər, mən hələ balalarının təhsil xərclərini çəkmə bilməməkdən az qala havalandıran ərşiz qadınlardan danışmıram. "Şux gözəllər" ancaq özel telekanalların sahiblərinin ixtiyarındadır. Və nəhayət, nə qədər ki, Natavanın həqarətə məruz qalmış məzarının qisası yerdə qalıb, bizim o bədbəxt xanımın eşarından danışmağa haqqımız yoxdur.

dan da qiymətli mal şimal heyvanlarının xəzi idi.

Mərkəzi hökumətdən hər cür icazə almış rus yirtıcılar rəhm, insaf, bilmədən tundraya, Sibirin ucsuz-bucaqsız torpaqlarına girdilər. Müqavimət göstərən tayfa, qəbilə məhv edilirdi. Ömürlərində spirtli içkinin nə olduğunu bilməyən yerli camaat tezliklə arağa mübtəla oldu, elə bu da ruslara əl verirdi. Ən böyük bəla xəstəliklər idi. Şimal xalqlarında gəlme rusların tutulduğu xəstəliklərə qarşı immunitet yox idi. Mən hələ rus başkəsən quldurların günahı üzündən sürətlə yayılan zöhrəvi xəstəliklərdən danışmıram. İki-üç qərinə ərzində neçə-neçə qəbilə, azlıqda qalan xalq tarixin səhnəsindən getdilər. İndi onların ancaq adları qalıb.

mətbuatı radiasiyanın münbit qazax torpaqlarına vurduğu ziyandan iki kəlmə də yazmadı. Niyə də yazaydı? Axı bu çöllərdə rus yox, qıyıq gözlü türk mənşəli xalqlar yaşayırdı. Müstəmləkəçi rus məmurları üçün onlar insan sayılmırdılar. Niyə kişi kimi etiraf etmirik ki, türkmənin, özbəyin, tacikin, ümumiyyətlə digər Sibir xalqlarının şovinizm zəhəri ilə beyni dumanlanmış rus cəmiyyətinə hörməti yox idi.

...Müharibə başlayanda bütün bu xalqlar misilsiz qətlə gəldi. Kommunist ideologiyaya iki şər qüvvə arasında başlanmış çarpışmaya müqəddəslik donu geyinirdi. Azərbaycanın Almaniyaya ilə torpaq, ya da vəresə davası vardı? İllər boyu Kremlin sahibləri nəinki Azərbaycandan digər

Çin Rusiyanı hərbi avadanlıqlarla təmin edir...

Çin Rusiya-Ukrayna müharibəsinin gedişatına təsir göstərmək üçün Rusiyanı hərbi cəhətdən faydalı avadanlıqlarla təmin etməyə davam edir.

Azpolitika.info xəbər verir ki, bu barədə "The Politico" nəşri məlumat yayıb. "Politico"-nun materialında deyilir ki, Pekin müharibənin davam etdiyi 17 ay ərzində Rusiyanı gülləkeçirməz jiletlər, termal optik nişangahlar və pilotsuz uçuş aparatları ilə təmin edib.

Məlumatla görə, təkcə 2023-cü ildə Rusiya 100 milyon dollar dəyərində Çin PUA-ları idxal edib ki, bu da Ukraynaya idxaldan 30 dəfə çoxdur. Bundan əlavə, gülləkeçirməz jiletlərdə istifadə edilən Çin keramikasının Rusiyaya idxalı 69% artıb, Ukraynaya ixracı isə 61% azalıb.

Moskvaya növbəti dron hücumu...

İyulun 24-də səhər saatlarında Rusiyanın paytaxtı Moskvaya pilotsuz uçuş aparatları ilə hücum olub.

"Bu gün səhər saat 4 radələrində iki qeyri-yaşayış

binasına pilotsuz uçan aparatlarının zərbələri qeydə alınıb. Ciddi dağıntı və tələfat yoxdur", - deyə Moskva meri Sergey Sobyani "Telegram" kanalında bildirib.

Rusiya KİV-də yayılan məlumata görə, birinci dron hücumu zamanı Komsomol prospektində yerləşən bina zərər görüb. Məlumat üçün əlavə edək ki, zərər çəkən bina Rusiya Müdafiə Nazirliyinin inzibati binasının yaxınlığındadır.

Digər PUA isə Lixaçev prospektində yerləşən binaya çırpılıb. Hadisə yerinə təcili yardım briqadaları cəlb edilib.

Putin hərbi xidmətlə bağlı yeni qanun imzaladı

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin hərbi rütbəsi zabit rütbəsindən aşağı olan vətəndaşlar üçün yaş həddini 5 il artıran qanun imzalayıb.

Rusiya KİV-ləri xəbər verir ki, sənəd hüquqi informasiya portalında dərc olunub. Məlumatla görə, qanun əsgər, matros, serjant, komandir, gizir və miçman rütbələrində olanlara şamil edilir. Birinci kateqoriyaya aid olan hərbi qulluqçular üçün yaş həddi 35-dən 40-a, ikinci kateqoriyalar üçün 45-dən 50-yə, üçüncülər üçün 50-dən 55-ə qaldırılır. Dərəcələr yaş, rütbə və cinsdən asılıdır.

Eyni zamanda, vətəndaşların səfərbərlik ehtiyatında qalmasının yuxarı yaş həddi beş il artırılıb: yüksək rütbəli zabitlər üçün 60 yaşdan 65 yaşa, kiçik zabitlər üçün 55 yaşdan 60 yaşa, digər rütbələrdə olanlar üçün 45 yaşdan 55 yaşadək. Qanun 2024-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minəcək.

İqor Qirkinin Sergey Şoyqu həbs etdirib?

Aleksey Arestoviç: "Onun həbsi bir nəfərə daha çox lazım idi..."

Məlum olduğu kimi, Donbas separatçılarının sabiq lideri və müharibə başlayan ilk aylardan Rusiya hərbi-siyasi rəhbərliyini, son zamanlar isə şəxsən Vladimir Putinin tənqid, hətta təhqir etməsilə tanınan İqor Strelkov (Qirkin) ekstremizim ittihamı ilə həbs olunub.

Rusiyadakı ultramillətçi kəsimin liderlərindən birinə çevrilmiş Qirkinin həbsinin səbəbləri ilə bağlı ekspertlər tərəfindən müxtəlif versiyalar səsləndirilməkdədir.

Məsələn, Ukrayna Prezident Ofisinin sabiq müşaviri Aleksey Arestoviç hesab edir ki, Qirkin və onun "Qəzəbli vətənpərvərlər" təşkilatına üzv olanlar, eləcə də digər ultramillətçilər Kremlə gələcək planlarında maneçilik yarada bilərlər.

Belə ki, Kreml gec-tez Ukraynadakı işğalçılıq müharibəsini hansısa danışıqlar, razılaşmalar vasitəsilə başa çatdırmaq istəyir. Bu zaman Kremlin bu müharibədə əvvəlcədən qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatmadığı, özündən dəfələrlə zəif Ukraynanın qarşısında "sındırıldığı", hərbi-siyasi rəhbərliyin böyük səhvlərə yol verdiyi və

nəticədə Rusiyanın bu müharibədən biabırçı məğlubiyyətə uğradığı məlum olacaq. Lakin Kreml bunu qələbə kimi təqdim etməyə çalışacaq. Bu zaman isə ən çox narazılıq və ittihamların məhz ultramillətçi, şovinst, müharibə tərəfdarı olan qüvvələr tərəfindən irəli sürülməyi gözlənilir. Həmin qüvvələr əhalinin digər hissəsinə də hərəkətə gətirə, kütləvi itaətsizliyə səbəb ola bilər. Priqojin qiyamından gözü bərk qorxan Kreml isə istənilən etirazları

artıq beşiyində boğmağa çalışır.

Arestoviç hesab edir ki, Qirkinin və onunla eyni cəbhədən olan sabiq FTX polkovniki Mixail Polyakov və sabiq hərbi kəşfiyyat polkovniki Vladimir Kvaçkov kimlərin həbsi də məhz gözlənilən danışıqlar və Rusiyanın hansısa güzəştlərə getməsi perspektivinə mane olan qüvvələri sıradan çıxarmaq kontekstində baş verib.

"İqor Qirkinin həbsi ilk növbədə bir adama daha çox

lazım idi. Bu, Müdafiə naziri Sergey Şoyqudur".

Bunu isə hərbi ekspert Yuri Fyodorov mətbuata açıqlamasında deyib.

O, bildirib ki, hazırda Şoyqunu və Rusiya ordusu rəhbərliyini ən çox tənqid, hətta təhqir edən məhz Qirkin idi. Ekspert hesab edir ki, Qirkinin həbsi digər səbəblərlə yanaşı, hərbi nazirliyə qarşı tənqidləri azaltmağa xidmət edir.

Fyodorov bildirib ki, belə "turbo-vətənpərvərlər" Kremlin əsəblərinə təsir edir: "Çünki uğur yoxdur, bu adamlar isə yumruqlarını yerə vuraraq, çəkinmədən Rusiya ordusunun yarıtmazlığını ifşa edirlər. Bu da indi Kremlə qətiyyətlə lazım deyil. Xüsusilə də Priqojinin qiyamından sonra. Axı o da Şoyqunu və Putinin ittiham edirdi. Lakin onunla bacarmadılar, çünki 20 min silahlı adamı var. Qirkinin təşkilatında isə cəmi 15 nəfər var..."

C. Məmmədov

Putin səfərbərlik elan etməyə hazırlaşır...

Valeri Solovey: "Generallar əsgər istəyirlər"

“Ukrayna hücumunu dayandırmaq üçün səfərbərlik lazımdır. İkincisi, Putin öz generallarından hücum tələb edir. Onlar isə deyirlər ki, hücum istəyirsinizsə, bizə yenə əsgər lazımdır”.

Bunu tanınmış politoloq Valeri Solovey rusiyalı jurnalist Yuliya Latininin verilişində bildirib.

Solovey deyib ki, Putin səfərbərlik elan etməyə hazırlaşır və artıq səfərbərliyə cəlb olunacaq şəxsləri hərbi forma ilə təmin etmək üçün kütləvi sifarişlər də verilib. Solovey öz mənbələrinə istinad edərək qeyd edib ki, Rusiya

ordusunun hərbi geyim sifarişini 5 ölkə həyata keçirir. Bunlar İran, Birmə, Çin, Monqolustan və Vyetnamdır. Politoloq bildirib ki, sifarişlərə qış hərbi formaları da daxildir. Bu isə o deməkdir ki, Kreml qışda da müharibəni davam etdirmək fikrindədir.

Solovey həmçinin deyib ki, Rusiyanın öz hərbi sənayesini tam gücü ilə işə salmaq cəhdləri müəyyən dərəcədə özünü doğruldub: "Belə ki, artıq raket istehsalı iki dəfə artırılıb, tank və artilleriya istehsalında da vəziyyət pis deyil".

Bundan öncə Böyük Britaniyalı tanınmış hərbi ekspert Qlen Qrant Rusiyanın hərbi səfərbərlik potensialı barədə danışarkən deyib ki, Putin orduya orta sinfin nümayəndələrini yox, yalnız alkoqolikləri yığmağa məcburdur. Çünki yetkin, savadlı insanlara silah vermək Putin üçün təhlükəlidir. Savadlı kəsim cəbhədə "top əti" olmaq istəməyəcək və orduda narazılıqlar baş qaldıracaq. Bu isə Kreml üçün ən böyük təhlükə hesab olunur.

"Vaqner" Polşaya hücumu hazırlaşır"

Priqojinin şirkəti yenidən məhbusları yığmağa başlayıb

"Vaqner" döyüşçülərini psixoloji cəhətdən Polşaya qarşı hücumu hazırlayırlar". Bunu tanınmış rusiyalı hüquq müdafiəçisi, "Gulaqu.net" layihəsinin müəllifi Vladimir Oseçkin bildirib.

Rusiya hakimiyyətindəki özəl mənbələr ilə tanınan Oseçkin deyib ki, ona ötən gün səhər "Vaqner"-in Rusiyada yenidən məhbuslar və müzdlular yığmağa başladığına dair məlumat daxil olub: "Mənbə xəbər verdilər ki, Rusiyada məhbusların və müzdluların "Vaqner"-ə cəlb olunmasının yeni dalğası başlayıb. Onlara deyirlər ki, onları qarşıda Polşaya müdaxilə etmək və ölkənin dərinliklərinə qədər getməklə bağlı yeni xüsusi əməliyyat gözləyir".

Oseçkin deyib ki, bu məlumatlara ciddi yanaşmaq lazımdır. Çünki bunun ardınca Putin Təhlükəsizlik Şurasının toplantısında Polşaya qarşı ərazi iddiaları ilə çıxış edib. Hüquq müdafiəçisi bildirib ki, Putinin Polşaya qarşı iddiaları ilə "Vaqner"-lə bağlı xəbərlərin üst-üstə düşməsi təsadüfi deyil. Oseçkin bildirib ki, münafişənin böyüməsi perspektivi realdır və bütün bunlar dünyanın Ukraynayı, Polşanı və Pribaltika ölkələrini daha aktiv şəkildə müdafiə etməsinə sürətləndirə bilər.

Qarabağ qazısına ev tikməyə icazə verilmir

Seymur Bəşirov: “Mənə deyirlər ki, İlham və Mehribana görə canını qoymusan, get onlardan da torpaq istə”

Lerik rayonu, Şinəbənd kənd sakini, 2-ci Qarabağ iştirakçısı Bəşirov Seymur Zeynulla oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi “SOCAR” rəhbərliyindən və Xəzər rayonunun icra başçısından narazıdır:

“Mən, 2-ci Qarabağ iştirakçısı Bəşirov Seymur Zeynulla oğlu, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırınız.

Vəzifəsini layiqincə yerinə yetirən hər kəs bilsin ki, Lerikdə qazilərə hörmət qoyulmur.

Mən könüllü olaraq, müzəffər ordumuzun döyüşlərinə qoşulmuşam. Fizuli, Xocavənd, Şuşanın Daşaltı kəndində və Şuşadan Laçın dəhlizinə qədər döyüşlərdə iştirak etmişəm. 2 dəfə ağır xəsarət almışam, hələ də sudurqadan əziyyət çəkirəm.

Fizuli, Şuşada “Vətən müharibəsi”

iştirakçısı medalı ilə təltif olunmuşam. Hal-hazırda Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Qala inzibati ərazi dairəsində yeni yaşayış massivində 1 otaqlı evimdə yaşayıram. Ailəliyəm, 2 övladım var.

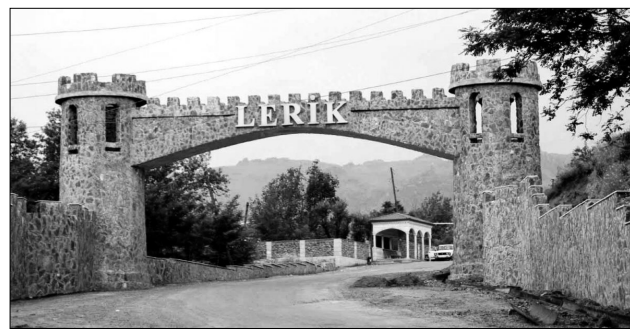
Müharibə vaxtı müraciət etdim, sağ olsun, cənab prezidentin tapşırığına əsasən, qaz və su çəkildi. İndi isə müraciətim evimin təmiri və genişlənməsi ilə əlaqədardır. Qışda, yayda yağan yağışlar evimin içini axır, qarşısını ala bilmirəm. Evimi artırmağa yetərin

imkanım yoxdur, güc-bəla ilə etdiyimi də “SOCAR” və Xəzər rayonunun icra başçısı dağdır. Nə özləri kömək etmir, nə də imkan vermirlər ki, özüm düzəldim.

Evimdə sabahın əsgəri olan oğlan uşağı böyüyür. Mən də istəyirəm ki, evim geniş olsun, uşaqlarım sağlam böyüsün. Mənə deyirlər ki, “SOCAR”ın ərazisidir, burada ev tikmək olmaz. Deyirəm, müharibə iştirakçısıyam, canımı qoymuşam, mənə deyirlər ki, “İlham və Mehribana görə canını qoymusan, get onlardan da torpaq istə, bizə maraqlı deyil, sən müharibədə olmusan və yaxud da sudurqan var”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları dərc olunan qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Lerik sakini sosial müavinət verilməməsindən şikayətçidir

Lerik rayonu, Mondigah kənd sakini Məmmədov Rizvan Oruc oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən narazıdır:

“Mən, Məmmədov Rizvan Oruc oğlu, yazaraq bildirirəm ki, müraciətim sosial müavinətlə əlaqədardır.

Aprel ayının 4-də sənədləri vermişəm, ayın 5-də mənə nazirlikdən xəbər gəldi ki, 15 gün sonra evinizə yoxlama gələcək. 3 ay 15 gündür ki, yoxlama yoxdur. Dərdimizi kimə deyək? Belə vicdansız məmurların əlində aciz qalmışıq.

2 dəfə yazılı şikayət etmişəm, yenə də xəbər yoxdur. 142 çağırış xidmətinə zəng vurub məlumat vermişəm, operator deyir ki, biz rayonlara baxırıq. Sonradan mənə dedilər ki, Lənkərana gedib, orada müraciət etməliyəm.

Lənkərana da bizim aramız 90 dəqiqəlik yoldur. Ora getmək üçün pulumuz yoxdur. Ailədə bir tək mən pensiya alıram, özümüzə güclə çatır.

5 ay qabaq kəndə gəlib, bəzi ailələri yoxladılar, mənim ailə tərkibimi isə yoxlamadılar. Çünki hər rayona gələndə dövlətdən 200 manat pul alırlar. Bu səbəbdən də mənə yoxlamayıb getdilər. Dövlətə görün nə qədər ziyan vururlar. Kim pul verir, onun evinə gəlib yoxlama keçirirlər, mən pul vermərəm deyə gəlmirlər. Ar olsun belə nazirliyə, varlığı ilə yoxluğu bilinmir”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Məşhur iş adamının 4 nəfəri öldürən kürəkəninin cəzası yenə azaldıldı

Novxanı-Sumqayıt yolunda avtomobillə qəza törədərək, dörd nəfərin ölümünə səbəb olan iş adamı, “Əlinca” futbol klubunun prezidenti Elşad Kəlbəliyevin cinayət işi yenidən araşdırılıb.

Belə ki, Bakı Apellyasiya Məhkəməsində baxılan iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin hökmü dəyişdirilib.

Hakim Fərid Əyyubovun sədrlik etdiyi hakimlər heyəti tərəflərin fikirlərini dinlədikdən, təqdim edilən sübutlara qiymət verdikdən sonra belə qənaətə gəlib ki, təqsirləndirilən şəxs hadisə vaxtı içkilili olmayıb.

Qərara əsasən, Elşad Kəlbəliyevin cəzası 8 ildən 5 ilə endirilib.

Qeyd edək ki, 2021-ci ilin iyun ayında Elşad Kəlbəliyevin idarə etdiyi “Range Rover” markalı maşınla Murad Ziyadovun idarə etdiyi “Daewoo Damas” markalı avtomobil toqquşub. Qəza nəticəsində “Daewoo” markalı avtomobilin sürücüsü M.Ziyadov və sənişinləri - paytaxt sakinləri Kamran Əhmədov, Ülman Şixəliyev və Tovuz rayon sakini Yunis Əhmədov ölüblər. Hadisə vaxtı E.Kəlbəliyev sərxoş vəziyyətdə olub. Sonradan ölənlərin hüquqi varisləri E.Kəlbəliyevlə barışıblar.

E.Kəlbəliyev Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Cinayət Məcəlləsinin 263-1.4 (ehtiyatsızlıqdan iki və ya daha çox şəxsin ölümünə səbəb olma) maddəsi ilə təqsirli bilinərək 9 il azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apellyasiya Məhkəməsi isə həbs müddətini 8 ilə endirib.

Bu ilin fevralında müdafiə tərəfi və zərərçəkmiş şəxslərin hüquqi varislərinin şikayəti ilə Ali Məhkəmə apellyasiya məhkəməsinin qərarını tamamilə ləğv edərək, işi geri qaytarıb.

Xatırladaq ki, E.Kəlbəliyev “Qurtuluş 93” MTK-nın rəhbəri Məhərrəm Novruzovun kürəkənidir.

Cəlilaba sakini “Kapital Bank”ı dələduzluqda ittiham edir

“Mənə bildirdilər ki, 14 gün ərzində pul hesabınız qaytarılacaq, lakin...”

Cəlilabad rayon sakini Həsənov Zahid Həsən oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi “Kapital Bank”dan narazıdır:

“Mən, Həsənov Zahid Həsən oğlu, yazaraq bildirirəm ki, “Kapital Bank”dan şikayətçiyəm. Deməli, mart ayının 17-də, saat 20:30 radələrində kartımda olan cəm 1056 AZN-dən 1053 manatı “Ukrain Adessa Şaurma”nın hesabına köçürülüb. “Kapital Bank”a dərhal məlumat verdim. Mənə bildirdilər ki, 14 gün ərzində pul hesabınız qaytarılacaq. Lakin indiyədək

heç bir xəbər yoxdur. Mən xərcləmədiyim pulu nəyə görə ödəməliyəm? Xahiş edirəm ki, mənə kömək edin.

Şəkildə pulun çəkilmə saati 00:00 yazılıb, amma pul kartdan 20:30-da çıxarılıb. Dərhal da 196 xidmətini yığıb, məlumat vermişəm. 196 xidmətindən də təsdiqlədilər ki, bəli, pul çəkilib, aydınlaşdırırıq. Mən kasıb ailəyəm, özümü zorla dolandırırıram, xahiş edirəm mənə bir yol göstərin. “Kapital Bank” indi də bu yolla dələduzluq edir”.

Məsələ ilə bağlı “Kapital Bank”ın 196 xidməti ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, mümkün olmadı. Daha doğru-

Qəbz nömrəsi	5168697854
Əməliyyat tarixi	17.03.2023 00:00
Vəsait silinən kart/hesab	416973*****3393
Kategoriya	Qida və içkilər
Məbləğ	22,020,00 UAH
Ödəniş məbləği	1,053,35 AZN
Komissiya	0,00 AZN
Cashback	21,0670 AZN
Təsvir	SHAURMA,ODESSA,UA

su, sıradakı növbəmiz bitmək bilmədi

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Sahil Babayev aztəminatlı ailələrin kökünü kəsmək istəyir”

Telli Ağayeva: “Qəbələdə sosial müavinət ancaq imkanlı şəxslərə verilir”

Qəbələ rayon sakini Ağayeva Telli Mahir qızı tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, Qəbələdə sosial müavinət ancaq imkanlı şəxslərə verilir:

“Mən, Ağayeva Telli Mahir qızı, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, məktubumu ictimailəşdirəsiniz. Yoldaşım fəhlə işləyir, özüm də 1 N-li çörək zavodunda işləyirəm. Adımıza torpaq, maşın, heç nə yoxdur. Əslim Ağdam rayonundandır. Sosial Müdafiə Fonduna 1-ci dəfə müraciət etdim, səbəbini bildirmədən, mənə 25 gün sonra “xeyr” cavabı gəldi.

Ailəm 6 nəfərdən ibarətdir. Yenidən müraciət etdim ki, mənə niyə düşmür, onu deyir, cavab verə bilmədiklər. Ancaq məsləhət gördülər ki, yenidən müraciət edin. May ayının 17-də yenidən müraciət etdim, hələ də xəbər yoxdur. Ailə tərkibim bəllidir, evimə girən qazanc da bəllidir. Bəs niyə cavab yoxdur, bəlli deyil. Biz ailəlikcə belə başa düşürük ki, Sahil Babayev aztəminatlı ailələrin kökünü kəsmək istəyir. Bu səbəbdən də sosial müavinət kasıblara düşmür, ancaq imkanlı şəxslərə düşür.

Sahil Babayev imkanlıların dostu, kasıbların isə düşmənidir”.

Jalə FAMILQIZI

İdealist və materialist dinlər hansı əsaslarda yaranır?

Heyvan sürüsündən ayrılan ibtidai insan qruplarının zəka potensialına görə təbiətin canlıları ilə müqayisədə onları əhatə edən ətraf mühitin reallıqlarının həyatlarına təhlükəli və ya təhlükəsiz, mövcudluğunun zərərli və ya xeyirli təsiri olub-olmamasını müəyyən etmək cəhdləri onların şüurunda müxtəlif hisslər yaratmaqla bərabər, bu insanların hər bir proses, hadisə və varlığa öz həyatlarına, mövcudluqlarına xeyirli və ya zərərli olmasına uyğun münasibətlər də yaratmışdır. Məhz bu proses planetin müxtəlif guşələrində, fərqli coğrafi, iqlim və s. şəraitində yaşayan insan qruplarında müxtəlif məzmunlu tanrıçılıq inancları yaranmasına səbəb olmuşdur...

(Əvvəli ötən sayımızda)

Fridrix Engels yazır ki, - "Din özünün, istifadə üçün yararlı, onlara hökmranlıq edən yabançı təbiət və cəmiyyət qüvvələrinə münasibətinin bilavasitə, yeni emosional forması olaraq o vaxta qədər davam edə bilər ki, insanlar fəlan həmin qüvvələrin hökmranlığı altındadır. Lakin biz artıq dəfələrlə gördük ki, müasir burjuva cəmiyyətində insanların özlərinin yaratdıqları iqtisadi münasibətlər, onların özlərinin istehsal etdikləri istehsal vasitələri yabançı bir qüvvə kimi onlara hökmranlıq edir. Deməli, gərəkliyin dini inikasının əsil əsası yenə də mövcuddur, bu əsasla birlikdə isə onun dindəki inikası yenə mövcuddur". (F.Engels. Anti-Düvinq, səh.321, Azərb. Dövlət nəşriyyatı, Bakı, 1967).

Fridrix Engelsin bu sözləri kapitalizm quruluşunun meydana gətirdiyi materialist dinlərin real mənbəyi və onun yaranma mexanizmini çox dəqiqliklə göstərir. Yeni ibtidai icma dövründə təbiət qüvvələrinin, o cümlədən səmadakı göy cisimlərinin mahiyyəti, məzmunu, fəaliyyət mexanizmləri və bu fəaliyyətin insanların həyatına gətirə biləcəkləri rahatlıq və ya fəlakətlərin məkanını, zamanını, miqyasını bilmədiklərindən onların fəvqə qüvvə olaraq hökmranlığını qəbul etməsi nəticəsində din düşüncəsinin ilk, başlanğıc mərhələsi olaraq TANRIÇİLİYİN yaranması bəllidir. Quldarlıq və feodalizm dövrlərində isə bu mistik qüvvələrin nümayəndələri ilə birlikdə həyatda mövcud olan real insanlar iqtisadi münasibətlər zəminində onların üzərində hökmranlıq edir. Məgər kapitalizm quruluşu yaranaraq idealist dinləri dövlət mexanizminin idarəçiliyindən uzaqlaşdırmaqla, ümumiyyətlə, hər hansı bir dinin yeni hüquqi status qazanmış mülkiyyət sahiblərinin dövlət mexanizmi ilə birlikdə sadə, mülkiyyətsiz vətəndaşlar və ya dövlət mexanizminin yüksək pilləsində qərarlaşan mülkiyyət sahiblərinin bu piramidanın aşağı pilləsində duran sahibkarlar arasında

münasibətlərin nizamlanmasını mahiyyət etibarilə dəyişdirmə?

Heç təsadüfi deyil ki, nəinki materialist əsasda yaranan dinlər, hətta idealist dinlərin belə məzmunu, konstruksiyası, orada irəli sürülən fikir və ideyaları, səmada və ya yerdə baş verməsindən asılı olmayaraq insanların yer üzərindəki qarşılıqlı iqtisadi-ictimai münasibətlərini, səmada baş verən proseslər haqqında təsəvvürlərini inikası olub, bu münasibət və təsəvvürləri əks etdirir. Zəbur, Tövrat, İncil və Quranın məzmunlarını müqayisə etdikdə, bu, öz təsdiqini tapmaqla bərabər, zaman etibarilə bu dinlərin yarandığı dövrlərdə insanların bu münasibət və proses haqqındakı təsəvvürlərinin müqayisəsi də bütün bu dinlərin yaranmasının real əsasının təbiət və cəmiyyətdə mövcud olan real, mövcud münasibətlər və proseslər olduğu da ortaya çıxır.

Sırf hüquqi cəhətdən quldarlıq, feodalizm və kapitalizm quruluşları bir-birini əvəz etdikcə mülkiyyət sahibi və mülkiyyət sahibi olub, dövlət mexanizminin yüksək pilləsi ilə aşağı pilləsində duran insanların münasibətlərinin tənzimlənməsində müəyyən məzmun və forma fərqləri mövcud və labüddür.

Lakin bu, mülkiyyətsiz vətəndaşın və dövlət mexanizminin aşağı pilləsində olan mülkiyyət sahibinin (milli burjuaziyanın) tam iqtisadi, inzibati azadlığı anlamına gəlmədiyi kimi, nəinki ümumiyyətlə dinin dövlət idarəçiliyindən uzaqlaşdırılması anlamına gəlmir. Əksinə, feodalizm quruluşu yaranandan bəri dövlət idarəçiliyi mexanizminə pərçim olan idealist dinləri dünyəvi əsaslarda yaradılan materialist dinlər əvəz edərək, dövlət idarəçiliyi mexanizminin əsas və həlledici elementlərinə çevrilirlər. Bu materialist dinlər kapitalizm quruluşunun özü ilə gətirdiyi SIYASI PARTİYALAR bu partiyaların cəmiyyət üzərində sosial-iqtisadi və ideoloji hökmranlığını təmin etmək üçün vasitə olan "azad" seçki sistemidir. Bu iddia, xüsusilə Qərb ölkələrinin kapitalizm quruluşunun iqtisadi, hüquqi münasibət-

lərinin, həm dövlət idarəçilik üsullarının bütün dünyaya "mütləq demokratiya", "azadlıq", "azad seçim" etalonu kimi sırıdıkları, həm

düşür. Lakin qədim Yunanıstanda bu elm bütöv bir elmi sistem olaraq formalaşmayıb. Bu elmin sürətlə formalaşması prosesi kapitalizm

Lakin bu, mülkiyyətsiz vətəndaşın və dövlət mexanizminin aşağı pilləsində olan mülkiyyət sahibinin (milli burjuaziyanın) tam iqtisadi, inzibati azadlığı anlamına gəlmədiyi kimi, nəinki ümumiyyətlə dinin dövlət idarəçiliyindən uzaqlaşdırılması anlamına gəlmir. Əksinə, feodalizm quruluşu yaranandan bəri dövlət idarəçiliyi mexanizminə pərçim olan idealist dinləri dünyəvi əsaslarda yaradılan materialist dinlər əvəz edərək, dövlət idarəçiliyi mexanizminin əsas və həlledici elementlərinə çevrilirlər.

də iqtisadi, hüquqi savaddan kasıb "alimlərin", "müxəlifetçilərin", hətta dövlət yetkililərinin də bu saxta demokratiyanı həqiqət kimi qəbul etdikləri bir vaxtda qərribə görüne bilərlər. Buna görə də bəzi anlayış və mətləbləri bir qədər izah etməli olacağıam.

İlk növbədə "siyasi partiya" anlayışının məzmununa baxaq. Azərbaycan türkcəsində işlədilən "Siya-sət" sözü (rus dilində "Politika"), əslində yunan sözü "Politikos", yəni aldadıram, deməkdir. Bu anlayış, ifadə Azərbaycan türkcəsinə ərəb dilindən gələrək, ərəb dilində olan "riyasət", fars dilində "riya", yeni yalan, hiylə deməkdir. Yeri gəlmişkən, hər bir cəmiyyətin iqtisadi-ictimai quruluşunun məzmunu və mahiyyətini müəyyən edən elm haqqında ilkin təsəvvürlər hələ antik dövrdə yunan mütəfəkkirləri Ksenofontun, Platonun, Aristotelin, qədim Misir, Çin, Hindistan mütəfəkkirlərinin əsərlərində mühüm iqtisadi proseslər barədə bir çox fikirlər yüyürdüldü. Qədim yunanalarda bu gün "siyasi iqtisad" adlanan elm sahəsi yunan dilində "politeya" və "oykonomiya" sözlərindən əmələ gəlmişdir. "Politeya" sözü ictimai quruluş deməkdir. "Oykonomiya" sözünün özü isə iki sözdən; "oykos" - "ev", "ev təsərrüfatı" və "homos" - "qanun" sözlərindən ibarət olub, "ictimai quruluş və təsərrüfat qanunları" kimi ifadə edilib ki, antik dövrdəki Yunanıstanın iqtisadi-ictimai məzmunu günümüzdəki durumla müqayisədə "sosial-iqtisad" anlamı ilə üst-üstə

quruluşunun yaranması dövrünə təsadüf edir və siyasi iqtisadın atası sayılan Uilyam Pettinin dövründən "siyasi iqtisad" adı ilə müstəqil elm sahəsi kimi mövcuddur. Kapitalizmin iqtisadi quruluşu ilə eyni vaxtda formalaşan bu iqtisad elminin məhz "siyasi iqtisad" adlandırılması heç də təsadüfi deyil. Əgər quldarlıq və feodalizm quruluşlarında real olaraq mövcud olan ədalətsiz iqtisadi münasibətlərdən doğan ədalətsiz ictimai münasibətlərin əzilən, istismar edilən kütlə tərəfindən fəvqəladə, mütləq ilahi qüvvənin hökmü olaraq qəbul edilməsi üçün idealist dinlərin kütlənin zəhninə, şüuruna yeridilməsi funksiyasını, kapitalizm quruluşu yaradılarkən dövlət idarəçiliyindən kənarlaşdırılan idealist dinlərin əvəzinə, ədalətsiz kapitalist iqtisadi münasibətlərdən doğan ədalətsiz ictimai münasibətləri kütlələrə "demokratiya", "azadlıq" adı altında, nəinki onlara qəbul etdirən, hətta idealist dinlərdən bir qədər irəli gedərək cəmiyyətdə hökmranlıq edən siyasi partiyalar, mahiyyətdə F.Engelsin dediyi kimi, insanlara hökmranlıq edən, özlərinin istehsal etdikləri istehsal vasitələrinin DİNİ İNİKASIDIR. İdealist dinlərdən fərqli olaraq bu dini inikas daha səmada olan fəvqəladə gücə malik əl çatmayan, toxunulması mümkün olmayan cisimlərə, mütləq statuslu ALLAH anlayışına deyil, yerdə olub, digər insanlarla bir ərəzidə yaşayaraq, bəzən onlarla canlı təmasda olub, fiziki cəhətdən, görkəmi və s. ilə ilk baxışda adi insanlar-

dan fərqlənməyib, lakin, əslində onların üzərində başqalarının hökmranlığının əsası olan istehsal vasitələri sahiblərinin hökmranlığının cəmiyyət çərçivəsində inzibati cəhətdən reallaşdırılmasını təmin etməkdir. Bu məqsədlə də maddi reallığa əsaslanan materialist dinlərin (siyasi partiyaların), kütlənin, həm də özlərinin, mənafe və məqsədlərinə zəruri həqiqətlərin və kütlənin mənafe və tələblərinə uyğun olan konkret məsələləri isə bəzəkli şüarlar vasitəsilə mücərrəd şəkildə ifadə edən proqramları vasitəsilə, kimin, kim olduğu, biliyi, bacarığı, məqsədini bilməyən kütlənin şüuruna yeridib, "azad seçki" vasitəsilə, əslində nəyə və kimə səs verdiyini anlamayan kütlənin öz razılığı ilə dövlətin başına, hakimiyyətə gətirirlər. Bu üsul bu gün təkcə kapitalizm quruluşuna malik olan dövlətlərdə deyil, dünya ölkələrinin mütləq əksəriyyətində geniş istifadə edilir. Bütün ölkələrdə qəbul edilən anayasaların (konstitusiyaların) məzmunu ilə tanış olmayıb, tanış olsa belə, onun əsil məzmunu, mahiyyətini, qəbul ediləcək anayasanın konkret maddə və bəndlərdən təcrübədə pərdəarxası hansı sui-istifadə etmək imkanlarının olmasını bilmədən, anlamadan ona səs verənlər, artıq bu anayasa və onun əsasında hakimiyyətin hazırlayıb qəbul etdiyi "QANUNI" QANUNLAR ƏSASINDA ONLARA DİVAN TUTUQDA bir qədər ayılsa da, bu DİVANIN səbəblərini sona qədər dərk etmədiyindən bu proses daim təkrar olunur. Bir çox ölkələrdə bu "azad seçkilərin" saxtalaşdırılmasını nəzərə almasaq belə, bu gün bütün dünyaya azadlıq, demokratiya, ədalət etalonu kimi sırınmaqda olan ölkələrdə baş verən inqilab, üsyan, kobud zor vasitəsilə dağıdılan etiraz nümayişləri, mitinq, piket və sairənin ən ümumi formada səbəbi budur.

İdealist dinlər mistik, ilahi personajlara istinad olunaraq, materialist dinlər isə real mövcud olan personajlara və maddi əsaslara istinad edilərək yaradılsa da, hər iki növdən olan dinlərin hamısı, istisna edilmədən yaradıldığı dövr və məkanda mövcud olan istehsal münasibətlərinin İNİKASI olaraq, dövlətlə vətəndaş, mülkiyyət sahibi ilə mülkiyyətsiz vətəndaşlar arasındakı münasibətlərin məzmunu və mahiyyətinə uyğun olaraq onun ideoloji, mənafe, psixoloji proseslərini tənzimləmək funksiyasını yerinə yetirir. Yeni bütün hallarda bu dinlərin hamısının məzmunu və mahiyyətini hər bir vətəndaşın istehsal vasitələrinə münasibəti formalaşdırdığından, bu münasibətlərin öz məzmunu və mahiyyətində hər bir vətəndaşın azadlığını təmin edə biləcək qaydalar yaradılmadan, hər hansı idealist və ya materialist dinə əsaslanmaqla vətəndaşların azadlığını, deməli cəmiyyətdə real demokratiyanın mövcudluğunu təmin etmək imkan xaricindədir.

(Ardı var)

Narkotik problemi ilə üz-üzə qalmış ölkələr özlərinə məxsus tərz-də vəziyyətdən çıxış yolları axtarırlar. Onlardan bəziləri bu problemin həllini narkotik istifadəsini leqallaşdırmaqda görür. Əsasən də Avropa dövlətləri bu sahədə xeyli yol qət ediblər. Onlardan bəziləri hət-ta narkotiki şəxsi istifadə məqsədi ilə əkməyə və saxlamağa da icazə veriblər...

İlk baxışdan belə təəssürat yaranır ki, bu ölkələrdə narkotiklərin leqallaşdırılması demokratiyanın təzahürüdür. Yaxud bu addımı atan dövlətlərdəki müəyyən dairələr məsələni bu cür qələmə verməyə çalışırlar.

Bu yaxınlarda Amsterdam bələdiyyəsi şəhərin "Amsterdam-Şərq" bölgəsini qəhvəxanalarda marixuana zəncirini tənzimləmə təcrübəsində iştirak etmək üçün namizəd ərazi olaraq irəli sürdü. Layihə narkotikin istehsalı, yayılması və satışının leqallaşdırılması imkanlarının qiymətləndirilməsinə yönəlib. Hollandiya qəhvəxanalarda marixuana satışına icazə versə də, onun istehsalı və satışı hələ də qanunsuz sayılır. Hökumətin fikrincə, bu "tolerantlıq siyasəti" ona gətirir ki, qəhvəxanalar narkotiki qeyri-qanuni şəkildə "qara bazar"dan, yaxud "arxa qapı"dan əldə edirlər, bu isə cinayətkarlıq, təhlükəsizlik və ictimai sağlamlıq üçün mənfi nəticələr doğurur.

Niderlandın Səhiyyə naziri Ernst Kuipers isə "narkokafe"lərə tədarük edilən marixuana növlərinin geniş çeşidinə ehtiyac olduğunu vurğulayaraq bildirir ki, davamlı olaraq yüksək keyfiyyətin saxlanması və tədarükün ardıcılığı təmin edilməlidir.

Almaniyanın Səhiyyə Nazirliyi iyulun 5-də marixuanadan şəxsi məqsədlər üçün istifadəni, evdə becərmə və sosial klublar nümunəsində marixuana yetişdiriciləri birliklərinin yaradılmasını tənzimləmək üçün qanun layihəsini dərc edib. Qanun layihəsinə əsasən, 18 yaşdan yuxarı insanlar üçün 25 qramdan çox olmamaq şərti ilə çətinə saxlamağa və üç ədəd olmaqla çətinə əkməyə icazə verilir. Bununla belə, saat 07.00-20.00-dan sonra yaşı 18-dən az olan şəxslərin kütləvi şəkildə yaxın olduğu yerlərdən - məktəblərdən, uşaq-gənclər müəssisələrindən, uşaq meydançalarından, ictimai idman obyektlərindən və piyadaların gediş-gəlişi üçün nəzərdə tutulmuş yerlərdən 200 metr radiusda çətinənin istifadəsi qadağan olaraq qalır. Konkret qanunsuz fəaliyyətə görə cərimələr və cinayət məsuliyyəti tətbiq olunacaq.

Dediymiz kimi, Avropanın bir sıra ölkələrində narkoklublar mövcuddur, hansı ki, narkomanlar bu klublara yığılır və burada narkotikdən istifadə edirlər. An-

Avropada narkotik istifadəsinin leqallaşdırılması...

"Narkoklublar"ın fəaliyyətinə "yaşıl işıq" yandırılması bu ölkələrə nə qazandıracaq?

caq belə görünür ki, bu da çıxış yolu deyil. Məsələn, İspaniya ərazisində 1500 ədəd belə klub var. Ancaq narkotikin sərbəst alınması və çəkilməsi modeli özünü doğrultmadığına görə, Barselonanın yeni merinin təhlükəsizlik üzrə müşaviri mart ayında marixuana klublarını qadağan etmək istədiyini açıqlamışdı.

İspaniyanın Kataloniya bölgəsi narkomaniya üzrə Avropada ilk yerlərdədir. Ümumiyyətlə isə, Maltadan sonra Al-də çətinəni leqallaşdıran 2-ci ölkə Lüksemburq oldu. Şotlandiyada da narkotiki leqallaşdırma çağırışlarına ölkənin Mühafizəkar Ödliyyə sözcüsü Russell Findli mövqeyini, "Avropanın ən pis durumda olan Şotlandiyadakı böhranı heroin, krek və digər A sinfi narkotikləri leqallaşdırmaqla həll etməyə çalışmaq dəlillidir. Bu, küçələrimizi narkotiklə daha da dolduracaq və daha çox insanın həyatını riskə atacaq" sözləri ilə şərh etdi.

Bəs demokratik dövlətlərin vətəndaşlarının "narkotikli yaşantısı"na belə tolerant yanaşması nədən qaynaqlanır? Həqiqətənmi, bu məsələdə də "demokratik dəyər" əsas rol oynayır? Fikrimizcə, yox. Hökumətlərin marixuananı leqallaşdırmaq, eləcə də "şəxsi istifadə" üçün çətinənin saxlanması və kiçik həcmdə əkilməsinə dəstəkləməsi insanların "narkotikli yaşantısı" hüququna "demokratik yanaşma" mövqeyindən irəli gəlir. Hökumətlər narkotik istifadəsini "narkoklub"lara yönləndirməklə, əslində, həmin klubların qazanc götürməsinə təmin edirlər ki, bunlar da rəsmi vergi ödəyicisidirlər və dövlətə vergi verirlər. Qeyri-leqal narkotik satıcıları isə dövlətə vergi vermir. Üstəlik narko-

tik tədarükünü müəyyən şəkildə tənzimləmək narkotikin də bu icazəli məkanlardan, "narkoklub"lardan əldə edilməsinə gətirəcək ki, burada da hökumət narkotikcarətdən gələn gəlirlərin ayrı-ayrı narkobaronların cibindən dövlət büdcəsinə axınına təmin edəcək. Belə görünür ki, bunda əsas məqsəd narkotikin pərə-kəndə satışından gələn gəlirləri büdcəyə toplamaq, büdcəyə pul qazandırmayan narkotacirləri gəlirdən məhrum etməkdir.

Həmin narkomanların qazandıqları zərər, xəstəlik, fəsadlar isə, Allah bilir ki, hökumət üçün neçənci dərəcəli məsələdir. Öz gələcəyinə biganə olan narkotik aludəçisini narkotiklərlə baş-başa, tələyin ixtiyarına buraxmaq qəbahət deyil. Nəhəng narkotik ticarətinin qazandırdığı pulların büdcədən yayınması isə, belə desək, qəbahətdir.

Burada məsələyə digər bir tərəfdən baxmaqda da fayda var. Bir çox ekspertlər narkotiklərlə mübarizənin uğursuzluğunun səbəbləri üzərində baş sındırırlar. Buna misal olaraq 1997-2001-ci illərdə Böyük Britaniya Narkotik Koordinatorunun müavini olmuş

Mayk Treysin fəaliyyətini göstərə bilərik. Onun vəzifələrinə Böyük Britaniyanın ilk Milli Narkotik Strategiyasını yaratmaq və onun ilkin icrasına nəzarət etmək daxil idi. 2001-2002-ci illər arasında Mayk həmçinin Böyük Britaniya hökuməti tərəfindən narkotikin sürətli genişlənməsinə nəzarət etmək üçün yaradılmış Milli Müalicə Agentliyinin Səmərəlilik üzrə Direktoru vəzifəsində çalışıb. 2002-ci ilin noyabrında o, BMT-nin Narkotiklər və Cinayətlər üzrə idarəsində işə başlayır.

Tezliklə məlum olur ki, Treys, "Açıq Cəmiyyət İnstitutu" xeyriyyə şəbəkəsinin prezidenti Arye Neyer ilə koordinasiyalı və gizli şəkildə narkotiklərin leqallaşdırılmasının Avropa üzrə təbliğat kampaniyasını aparıb. Ardınca Treys Narkotik Siyasəti üzrə Beynəlxalq Konsorsiumun sədri oldu. Arye Neyer isə Amerikalı hüquq müdafiəçisi, "Human Rights Watch" təşkilatının həmtəsisçisi, 1970-1978-ci illərdə Amerika Vətəndaş Azadlıqları itti-faqının milli direktoru olub.

ECAD (Avropanın Antinarkotik Şəhərləri) keçmiş EMCDDA sədri Mayk Treys ilə bağlı qalma-

qal barədə ilk məlumat verən qurum olub. Əvvəllər Böyük Britaniyanın "narkotik çarı"nın müavini olmuş və BMT-nin Vyanadakı "Narkotiklər və Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi"nin rəhbəri təyin edilmiş Treys, yanvar ayında mətbuatın verdiyi məlumata görə, narkotiklərin leqallaşdırılması hərəkatı üçün "əlləşən" "beşinci kolon" kimi ifşa edilib. Treys məsul vəzifələrdə çalışarkən BMT-nin narkotik konvensiyalarını dəyişdirən şəbəkənin fəal iştirakçısı olub.

Mayk Treysin fəaliyyəti ilə bağlı BMT və Al-də narkotik qalmaqalı da baş verib. Məlumatla görə, Böyük Britaniyanın keçmiş "narkotik çarı"nın müavini Mayk Treys narkotiklərin qanuniləşdiril-

məsi üzrə Avropa kampaniyasına gizli rəhbərlik edib.

Treys BMT-yə qoşulmazdan əvvəl Nyu-Yorkda Sorosun maliyyələşdirdiyi "Açıq Cəmiyyət İnstitutu"nun prezidenti Arye Neyer ilə yazışmada öz strategiyasını açıqlayıb. O, Neyrə yazır: "Əsas məqsədlər əvvəlki kimi qalır - beynəlxalq təşkilatlar gələn il global narkotik siyasətini nəzərdən keçirərkən hökumətlərə təsir etmək üçün kifayət qədər mürəkkəb olacaq araşdırma, siyasi təhlil, lobbicilik və media kampaniyalarının kombinasiyasını hazırlamaq".

Britaniyanın "Release" təşkilatı təxribat fəaliyyətləri üçün "örtük" rolunu oynayıb. Bu fəaliyyəti idarə etmək üçün qrup da təşkil edilib və "Açıq Cəmiyyət İnstitutu"ndan pul alınıb. Britaniyanın "Daily Mail" və Avstraliyanın "Daily Telegraph" qəzetləri Treysin BMT-nin narkotik konvensiyalarını pozmaqda iştirakının təfərrüatlarını dərc ediblər. Jurnalist araşdırması nəticəsində Treys BMT, EMCDDA və Böyük Britaniyanın "Müalicə və Reabilitasiya İnstitutu"ndakı bütün rəsmi vəzifələrindən istefa edib.

Yazılanlardan göründüyü kimi, hökumətlərin içindəki maraqlar insanlarnın narkotik asılılığından xilasındansa, onların narkotik istifadəsindən pul qazanmaqda maraqlıdırlar. Bir az da dərinə versaq, belə bir təəssürat yaranır ki, dövlətlərin idarəçilik sistemi içndəki Mayk Treys kimi məmurların əli ilə narotik asılılığının cənginə düşməyə meylli insanlara narkotiklə "tanış olması" üçün əlverişli mühit yadadır. Bu qüvvələr nəinki insanların narkotik asılılığından xilas olmasında maraqlı deyil, əksinə onlar narkotik asılılığını "narkotik epidemiyası"na transformasiya etməklə böyük insan kütlələrinin "narkotik bataqlığına dalmasında", insanların "özünüməhv" mexanizmi ilə öz-özlərini məhv etməsində maraqlıdırlar. Avropada vəziyyət belədirsə, Azərbaycan da insanların zombiyə dönməsində, onların bədbəxtliyindən pul qazanan maraqlı qrupların başında kimlərin durması da sual doğurmaya bilməz. Bu qəbildən silsilə yazılarımız davam edəcək.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Nizami Gəncəvinin yaradıcılığı haqda kiçik bir rəvayət

Belə rəvayət edirlər ki, böyük söz ustası, dahi Nizami Gəncəvi "Fərhəd və Şirin" dastanını Marı şəhərində eşitmişdir. Günlərin birində onun qulağına çatır ki, Marı kitabxanasında Şirin, Fərhəd, Xosrov, İsgəndər, Bəhram haqqında çoxlu kitablar vardır. Şair deryalardan keçir, səhralardan adlayır, gəlib Mariya çıxır. Beş il sərasər burdakı kitabları oxuyur. Topladığı məlumatlar əsasında o, xəyalında "Xəmsə"si üçün yeni "donlar biçir".

Həm də Marıda Nizami Gəncəviyə xeyli sayda kitab hədiyyə olunur. Həmin kitabları öz doğma yurdu Gəncəyə gətirir. Məlumat üçün deyim ki, Marı (Mərv) dünyanın ən qədim şəhərlərdən biridir, onu Sultan Səncər tikmişdir.

Dastanda Şirin Bəhri- Xəzərin hökmdarı, Fərhəd isə onun vəziri imiş. Fərhadı onun bibisi Məhin Banu "Qəsri- Şirin"i inşa etdirməkdən ötrü Oğuz ellərinin birindən savaş vaxtı "qənimət" kimi gətiribmiş. Məhin Banunun 300 atlıdan ibarət döyüşkən dəstəsi var imiş. Məhz Şirin Fərhadı uca bir dağın başında özünə heç kəsə gedib-gələ bilmədiyini qəsr tikərkən görmüşdü...

Şirin Fərhadın sənətkar olmaqdan savayı həm də ağıllı, dərrakəli olduğunu görüb, onu eyni vaxtda özünə vəzir seçmişdi. Xosrov özü də Fərhadın arxasınca gəlib onu özünə qəsr tikdirmək üçün aparmaq istədiyi vaxt Şirini görmüş və ona vurulmuşdur. Lakin Şirin Fərhadı ona verməmişdir. "Qəsri-Şirin" hazır olduğda Xosrovin casusları Fərhadı qəsrin başından itələyib yerə salmışlar. Fərhadın bundan ölmədiyini gören Xosrovin adamları tişəsini yuxarıdan onun üstünə atmışlar. Nəticədə Fərhad öz tişəsi ilə ölmüşdür. Bütün bunlara baxmayaraq Fərhadın ölümündən sonra Şirin Xosrova getməyə razı olmuşdur...

Zəfər ORUCOĞLU

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

Iyul ayının 19-da Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Opera Studiyasında "Şuşa fəzlərinin zəfər yolu" layihəsi çərçivəsində bəstəkar İlahə Qismətin "Dəmir yumruq" baleti nümayiş olundu. Tədbir "Azərbaycan Respublikasının Qeyri-hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi", "Mədəni Əlaqələrin İnkişafına Dəstək", "20 Yanvar

olaraq qəbul edilməlidir. Fəqət bu cür önəmli əsərlərin tamaşaçıların hüzurunda necə təqdim olunması da əsərin yaradılması ilə eyni dərəcədə önəmli məqamdır. Bununla bağlı düşüncələrimi paylaşmaqda özümü oxucularım önündə borclu bilirəm.

İlk öncə musiqinin səsləndirilməsinə toxunmalı. Belə ki, ənənəvi olaraq musiqili tamaşalar mütəlx şəkildə canlı orkestrin müşayiəti ilə keçməlidir. Necə ki, teatr səhnəsində baş verənlər canlı bir prosesdir, eləcə də musiqi bu prosesin vazkəçilməz hissəsi olaraq canlı ifa olunarsa bir o qədər tamaşanın təsir gücünü artırır. İzlədiyimiz tamaşada isə musiqi dinamiklər vasitəsi

baletin xoreografiyasına yansımışdı.

Bir digər məqam səhnənin dekorasiyası və artistlərin libasları ilə bağlıdır. Dekorasiyanı led ekranda sıralanan foto-slaydlarla əvəz etməyə çalışılmışdı. Fəqət bu cəhd uğursuzluğa düşər oldu. Nəticədə teatrın önəmli, tamaşaçı üçün gizəmli, fantastik tərəflərindən biri olan rəssam işinin olmamasından dolayı səhnə boş qaldı... Solistlərin geyimlərinin kardebaletdən seçilməməyi də tamaşanın təsir gücünü azaldırdı. Buradan anlaşılır ki, tamaşanın ərşəyə gəlməsində hər hansı bir rəssamla əməkdaşlıq olmamışdır.

"Dəmir yumruq" tamaşasından...

Şəhid Ailələrinin Hüquqlarının Təmin Olunması", "Skandinaviya Ölkələri ilə Mədəni və Elmi Əlaqələr" İctimai Birliklərinin dəstəyi ilə baş tutdu. Salonda ölkəmizin ziyalıları, görkəmli musiqişünasları, musiqisəvərlər və əsgərlərimiz əyləşmişdi.

Tədbir Dövlət Himnimizin səslənməsi ilə başladı. Ardınca Səmray Əliyevanın aparıcılığı ilə rəsmi hissə baş tutdu. Əsərin müəllifi olaraq səhnəyə dəvət olunan İlahə Qismət ürk sözlərini qonaqlarla bölüşdü, onun bəstəkar olmağında zəhməti keçmiş müəllimi - Xalq artisti, mərhum Arif Məlikovu yad etdi, eləcə də tələbəlik və yaradıcılıq dövründə ona dəstək olan sənətkarlar - bəstəkar, Xalq artisti, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Firəngiz Əlizadəyə və

bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi, BMA-nın Bəstəkarlıq kafedrasının müdiri Aydın K.Azimə təşəkkürlərini bildirdi. Daha sonra tamaşanın baletmeysterləri -Əməkdar artistlər Yuri Lobaçov (o, həmçinin əsərin libretto müəllifidir) və Ceyhun Qurbanov, Müdafiə Nazirliyinin nümayəndəsi - polkovnik-leytenant Rüşət Məmmədov, "20 Yanvar Şəhid Ailələrinin Hüquqlarının Təmin Olunması" İctimai Birliyinin sədri Maral Qocaman çıxışlar etdi, şəhidlərimizin xatirəsi sükutla anıldı. Ardınca tamaşa təqdim olundu.

Qeyd etmək lazım ki, balet bərpərdəlidir və II Qarabağ müharibəsinin simgesi olaraq 44 dəqiqə davam edir. Tamaşanın məzmununa qısaca toxunmalı olsam, hekayə I Qarabağ savaşının canlı şahidi olmuş kiçik oğlanın böyüyərək II Qarabağ savaşına qatılmağından və aldığı qisasdan bəhs edir. Müharibədən zəfərlə dönməyən igid yaxınlarına, dostlarına və onun yolunu gözləyən sevgilisinə qovuşur.

Vətənpərvərlik mövzusunda yazılmış əsərlər sözsüz ki, hər bir azərbaycanlının qəlbine yol açır və orada iz buraxır. Bu baxımdan baletin ideya və libretto müəllifi alqışlanmalı, ən əsası bəstəkarın musiqi bəstələyərək görevini yüksək səviyyədə yerinə yetirməsi təqdire layiq addım

ilə səsləndirildi. Digər məqam əsərin səs yazısının kompüter proqramı vasitəsi ilə həyata keçirilməsi idi. Belə ki, dinlədiyimiz musiqi həqiqi orkestr səsyazması olsaydı əgər, o zaman musiqinin dinamikası, frazalanması və bütün digər nüanslar dinləyici qulağına yatımlı olar, bununla da canlı ifanın yoxluğunu bir o qədər hiss etdirməzdi.

Tamaşanın önəmli tərəflərindən biri rəqsdir. Etiraf etməliyəm ki, baletin xoreografik quruluşu (xüsusən döyüş səhnələri) daha rəngarəng və baxımlı ola bilərdi. Tamaşadan öncəki çıxışlar zamanı qeyd edilmişdi ki, tamaşanın xoreografiyası klassik balet və milli rəqsimizin sintezindən ibarətdir. Təəssüflə qeyd etməliyəm ki, bu sintezin uğursuzluğu

Sadaladıqlarımın mütəlx ki obyektiv və subyektiv səbəbləri vardır. Amma tamaşanın hər detalı incəliklə işlənsəydi, layihə və, ən əsası, bəstəkarın əməyi daha uğurlu şəkildə sərgilənərdi deyə düşünürəm. Musiqi və sənətə diqqətli yanaşmaq çox önəmlidir. Xüsusən də mövzu Vətən, Torpaq, Şəhid və İgidlərimizin şücaətidirsə, bu cür layihələr daha yüksək professional

den biri rəqsdir. Etiraf etməliyəm ki, baletin xoreografik quruluşu (xüsusən döyüş səhnələri) daha rəngarəng və baxımlı ola bilərdi. Tamaşadan öncəki çıxışlar zamanı qeyd edilmişdi ki, tamaşanın xoreografiyası klassik balet və milli rəqsimizin sintezindən ibarətdir. Təəssüflə qeyd etməliyəm ki, bu sintezin uğursuzluğu

lıqla yerinə yetirilməli və daha böyük səhnələrdə (məsələn, Dövlət Opera və Balet Teatrı) baş tutmalıdır.

Bununla belə başda bəstəkar olmaqla layihənin bütün iştirakçılarını təbrik edir, tamaşanın uzun ömürlü olmasını diləyirəm.

Leyla Həmid Əhməd Xan

BU NƏ MƏCLİSDİ, BABA!

Yenə qanmaz yüyürüb çıxdı qanandan yuxarı, Demə, zaman yoxumuş köhnə zamandan yuxarı.

Köhnələr təzə libasda, təzə mandat qazanıb, Qalxdı, bir tazəsi də oldu komandan, yuxarı.

Qurana əl basır hər kürsüyə kürsəyə gələn, Sonra and yeri olur adı Qurandan yuxarı.

Verdi Allah bizi qanmaz birinin caynağına, Özü xandan yuxarı, arvadı ondan yuxarı...

Qoydu kolxoz kələsi bizləri “otxod” yerinə, Qanacaq -tərbiyədə özü qabandan yuxarı!

Şeyximiz şey-şüyə aludədi şeytan sayağı, Şütüyüb girdi “şeyə” - gödən imannan yuxarı!

Vurmuşuq yolda demokratiyanı donkrata, Asmişiq boş təkəri kuzova-bandan yuxarı.

Qırılıb millətimin toqqası! Bir hoqqa çıxıb - Nəyimiz var, görükür şəltə-tumandan yuxarı!

İki eşşək sahibi arpanı böldü bizə də - Demə, təam yox imiş arpa-samandan yuxarı!

İqtidar təzə unitaz gətirib, damda qurub, Deşiyi çimdiiyimiz köhnə hamamdan yuxarı.

Həftədə üç dəfə çim, dadlı təamdan nuş elə- Kababı, hər çərəzi-püstə-badamdan yuxarı!

Ölkə ya tövlədimi? Ya, Baba Dərviş, nədi bu? Bu nə məclisdİ, keçib eşşək adamdan yuxarı ?!

VAY DƏDƏ, VAY!

(Tv-dəki “çəpikçilər “yiğnağına)

Cibində yox çəpiyi, ay dedə vay!
Kimə çalır çəpiyi? Vay dedə, vay!

Evinde birçə ovuc urvası yox,
Toyuğa dən, ulağa arpası yox,
Uşağın kiritməyə şorbası yox
Cibində yox çəpiyi, ay dedə, vay!
Kimə çalır çəpiyi, vay dedə,vay!

Kim sə təlxəklik edir, pul qazanır,
Bu da qəşş eyləyib tirtap uzanır.
Tər basır nəşini, turp tək, qızarır
Ağzı sabun köpüyü! Ay dedə, vay!
Nəyə çalır çəpiyi, vay dedə, vay!

Arsız-arsız diş ağardıb irişir,
Kimdə gördü bir kasa yal, “ilişir”.
Sırtılıb məddah olur, püxtələşir
Şişib atır kötüyü... Ay dedə vay!
Kimə çalır çəpiyi? Vay dedə, vay!

Ulayır qurd kimi yurdunda dığa,
Şişirib qarnını alıb qucağa!
Qara kolxoz kələsi, seçmə buğa,
Burnu xoruz pipiyi... Vay dedə, vay!
Nəyə çalır çəpiyi? Ay dedə, vay!

Birçə yol torpağı düşmür yadına,
Şalvarı qonşu verir övladına.
Milletin yoxdu yetən imdadına,
Yetən vurur təpiyi... Vay, dedə, vay!
Bu da çalır çəpiyi... Ay dedə, vay!

GÖRDÜM

**Mən cahana gələndən
Sahanı əyri gördüm.
Əyriləri nizama
Salanı əyri gördüm.**

**Düz yol əyildi tində,
Qanun qanmaz əlində.
Hambalın da belində
Palanı əyri gördüm**

**Haq!-sözü bir mücərrəd,
Haqqıma qoyulan sədd.
Əyrilər bizə qismət,
Qalanı əyri! Gördüm!
Əyriləri “dübbədüz”,
Olanı əyri gördüm!**

QOCALDIQ

**İçimizə pərən-pərən saldılar,
Bir-birini yeyə-yeyə qocaldıq.**

**Naxır kimi otardılar örüşdə,
Payladılar pəyə-pəyə,qocaldıq.**

**Şişirdilər adımızı şar kimi,
Tulladılar sonra göyə, qocaldıq.**

**Ağ pambıqla qara başlar kəsildi,
Başkasəni öyə-öyə qocaldıq!**

**Qara nöyüt axdı qara ciblərə,
Qara qaloş geyə-geyə qocaldıq.**

**Heykəl görcək heykəl kimi qartıdıq,
Qəddimizi əyə-əyə qocaldıq.**

**Şah önündə tir-tir əsib, daldada
Dədəsinə söyə-söyə qocaldıq.**

**Başımızı soxub Vətən dərdinə,
Başımıza döyə-döyə qocaldıq.**

**Ədalətlər kürsü alıb, keyf edir,
Biz: -Ədalət! - deyə-deyə qocaldıq...**

**...Baba Dərviş fala baxır, rəml atır ,
Hey axtarır : -Görən, niyə qocaldıq ?!**

Dekabr 2016

UŞAĞA NƏSİHƏT

Getmək istərsən əgər, ay bala, rahat qabağa,
Harda yaltaq işi var, tez özünü at qabağa!

Bu bazar təzə bazardı : kimdə nə yoxdu, satır-
Qeyrəti sonraya saxla, şərəfi sat qabağa!

Hər gədə min səni, şıllaq atıb, səhv eləmə-
“Matoru” al “ZAPI” tək dalına,fırlat qabağa.

Başının boşluğuna qəm eləmə - faydası var:
Yüngül olduqca yükün, bas pedala, çat qabağa.

Kim xoruz tək qızixıb üstünə: -Quqq! Quqq!-eləsə,
Qaldırıb quyruğunu, fərə kimi yat qabağa!

Qabağa sən kimilər düşsə, görər xoş günü xəlq-
Biz o xəlq ki, gedir sən kimi bədzat qabağa!

Arvad al ki, özünə müavin ola, öndə gedə-
Bəxtəvərdir o kişi , düşdüsə arvad qabağa!

Gah qabaqdan, gah da daldan özünü dürt deşiyə,
Kim dala cumsa, bala, gedər partapart, qabağa!

Urusa baxma: “nazad “- geridi , “periyod”-irəli,
Bizdə tam tərsinə: “periyod”-geri, “nazad”- qabağa.

Elə bu minval ilə duptat olub MM-ə gir,
Sonra da haqqını al, yeznəni də dart qabağa!

Baba Dərviş kimilər çəm-xəm edib, banlasalar,
Qoluna qandalı vur, al zopanı, qat qabağa!

2016

QARA NÖYÜTÜN QARASI

**Qara nöyütün qapqara bəlası özündən betər,
Bəxtimizə yaxdığı qarası özündən betər.**

**Üzünə nöyüt çəkənlər üzümüzə ağ oldular,
Dədəsi bizi pazladı,bəlası özündən betər.**

**Ölkə olub at leşi, qalıbdı kaftarlara,
Yan-yörədə sümsünən tulası özündən betər.**

**Dədəsi saldı başına bir yekə daş, millətin,
Bəlası da bir sal qaya salası, özündən betər!**

**Buynuz göstərir bizə mamlımatan övrəti,
Üstümüzə fınxırır kələsi özündən betər!**

**Darmadağındır içi yurdsevər insanların,
Füzuli, Ağdam , Şuşa Qalası, özündən betər .**

**Qarabağda qol açıb süzür dığa-haçilər,
Bizimkinin dayısı, xalası özündən betər!**

**Bonumuza minənlər bağlayıb puldan şələ,
Belimizi sındırır şələsi özündən betər.**

**Sönüb ümid çıraqı - qapqara zülmətdəyik!
Hansı qızıxmış gələ - olası özündən betər!**

**Bu kələ-kötür ölkədə hörüldük divarlara,
Daş kimi çopur-çopur malası özündən betər.**

**Nalə çəkib sızlayır köksü Baba Dərvişin,
Özü yarasından betər, yarası özündən betər...**

2018

QORXURAM

Mənəm! Mənəm!- deməyimə baxma yalannan, qorxuram!
Ha: -Qorxmuram !-desəm, yenə mən bu zamannan qorxuram!

Hər stolun dalında bir baltalı qəssab əyləşib,
Bir Əzrayılda rəhm var - yerdə qalannan qorxuram!

Köhnə başa təzə ağıl kiplədilər, sığışmadı,
Tazələri basıb yeyən köhnə plannan qorxuram!

Beş-on manat xatirinə təpik vurannan qorxmuram,
Bir kasa yala sümsünən çəpik çalannan qorxuram!

Hər çırağın içində bir cin oturub məqam güdür,
İçində cadu gizlənən cırıq palannan qorxuram.

Nə qara gürzədən, nə də əfi ilannan qorxmuram-
İlan kimi filan oğlu filan filannan qorxuram!
Yüz minlərin qaynaşdığı yekə meydannan qorxmuram-
Yüz nəfərin hırnaşdığı zərli salonnan qorxuram!

İçində ildırım çaxan leysan, tufandan qorxmuram-
Gözlərimə pərdə çəkən qatı dumannan qorxuram!

Cəhənnəmdə qır əriyən qara tiyannan qorxmuram-
İçində kəllələr bişən paxır qazannan qorxuram!

Şərab içib meyid kimi yerdə qalannan qorxmuram-
Qibləsi heykələ tərəf namaz qılannan qorxuram!

BİZƏ QALDI

**Dünya təzələndi, yenə nimdaş bizə qaldı,
Allaha şükür! Harda var oğraş, bizə qaldı!**

**Hər məmləkəti min cürə hoqqaya salırkən,
Öz xeyrimizi dərk elədik hamıdan erkən:
Hövlən qapadıq haq deyənin ağzını möhkəm,
Atdıq çölə! Cəllad ilə fərraş bizə qaldı!
Allaha şükür,harda var oğraş, bizə qaldı!**

**Tutduq yedəyindən qocaman köhnə zamanın,
Rişxənd elədi, kül başına külli-cahanın!
Saldıq işə köhnə kişinin təzə planın,
Tapdıq nə qədər təptəzə kütbaş , bizə qaldı !
Allaha şükür, harda var oğraş, bizə qaldı !**

**Kimlər yenilik istədi, saldıq qapaz altıda ,
Getsin, odu ha, təptəzə yeri qazamatda!
Bir zad nə qədər köhnədi, artar mazamat da!
Daim elədik hər işi çaşbaş - bizə qaldı.
Seçdik , ələdik , harda var oğraş, bizə qaldı .**

**Bu yanda da qurdu yuvasın məkrli bayquş,
Baxdı ki, cəmiyyət hələ qəflətdədi, xamuş ,
Bəh-bəh ilə xaşxaş yedirib, eylədi bihuş ,
Huş getdi, beyin laxladı , xaşxaş bizə qaldı .
Baxdıq ki, ədə, harda var oğraş, bizə qaldı !**

**Haq yolu elə, sən demə buymuş , kişi tapdı-
Yığdı başına mürdər, iy vermiş tapdı.
Sanki, canavar bir dərədə at leşi tapdı,
Sökdü gödənin, dırnağınan baş bizə qaldı ...
Sümsük yalağı, harda var oğraş, bizə qaldı .**

**Satdıq Vətəni bir vədə , çöllərdə süləndik ,
Aldıq medli, baydağı, şişdik, yekələndik .
Bir gün atılıb dən kimi, xəlbirdə ələndik ,
Kimləri urus eylədi çıxdaş-bizə qaldı !
Sümsük, yalağı-harda var oğraş, bizə qaldı ...**

ÜŞÜMÜR

Daha qalxıb qazımız, can qızışıb, əl üşümür.
Desə də bir para qanmaz bizə əfəl - üşümür!

Qaz vuranlar bişirib demə qoyublar qazanı,
Solunda tut arağı, sağında xəngəl, üşümür!

Bizimsə ağ şorumuz, qara çörək, göy vəzəri,
Yanında qırmızı turp! Gəl, a kasıb, gəl! Üşümür!

Hələ ağ turp da ola! Pəh! Yeyən döner xoruza,
Partapart qaz buraxıb, salsa da cəncəl, üşümür !

Qarabağda dağılan tənha məzarlar üşüyür,
Bəs, nədən parkdakı o yepyekə heykəl üşümür?!

Qabaqda pulxana var-istisini ordan alır ?
Bəlkə, puldan qoyulub altına təməl, üşümür ?!

Lüt gələnlər dərşib bit kimi pul ambarına ,
Özünü dürtdü ora hamıdan əvvəl, üşümür!

Qarabağ qazisi qazdan əl üzüb, qaz peçinə
Doldurur kərmə-təzək, saman, şax-şəvəl, üşümür.

Sinifdə körpə çocuqlar kürnəşib tir-tir əsir,
Villada lüt uzanan bonuyoğun kəl üşümür!

...Zarıyb-zıqqama, Dərviş Baba, gir yorğanına-
Üşmür millətimiz, ay kişi, dincəl, üşümür !

18 yanvar2017